

Daňové zatížení rodin s dětmi

Veronika Macůrková

Bakalářská práce
2023

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Veronika Macůrková
Osobní číslo: M200143
Studijní program: B0411P050002 Účetnictví a daně
Forma studia: Kombinovaná
Téma práce: Daňové zatížení rodin s dětmi

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Zpracujte literární rešerši vztahující se k dané problematice.

II. Praktická část

- Charakterizujte vybrané daňové subjekty.
- Analyzujte daňové zatížení vybraných daňových subjektů a navrhněte jejich daňovou optimalizaci.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

- BERÁNEK, Petr. *Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ a další poplatníky s důlím základem v §7*. Olomouc: ANAG, 2021, 311s. ISBN 978-80-7554-318-9.
- BERNARDI, Luigi, Mark W. S. CHANDLER a Luca GANDULLIA. *Tax systems and tax reforms in new EU members*. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2017, 258 s. ISBN 978-0-415-65433-3.
- MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG, 2019, 280 s. ISBN 978-80-7554-195-6.
- MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2022: úplná znění platná k 1. 1. 2022*. Praha: Grada Publishing, 2022, 296 s. ISBN 978-80-271-3551-6.
- VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 408 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. Blanka Jarolímová**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **10. února 2023**
Termín odevzdání bakalářské práce: **19. května 2023**

L.S.

---

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

Ing. Milana Otrusínová, Ph.D.
garant studijního programu

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byla jsem seznámena/s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen přípouští-li tak licenční smlouva uzavřená mezi mnou a Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně s tím, že vyrovnání případného příměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považuji se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení: .....

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Tato bakalářská práce se zabývá problematikou daňového zatížení rodin s dětmi. Je rozdělena do dvou částí, do části teoretické a do části praktické. Obsahem teoretické části je celkové vysvětlení daňového a sociálního systému. V daňovém systému je popsána daň jako taková, její funkčnost a rozdělení. Dále se teoretická část zabývá především daní z příjmů fyzických osob, která je potřebná pro zpracování praktické části. V sociálním systému jsou popsány dávky nemocenského pojištění a sociální podpory, které rodiny s dětmi využívají nejčastěji. Praktická část je zaměřena na charakteristiku rodin s dětmi, s následnou analýzou jejich daňového zatížení a vypracování záloh na sociální a zdravotní pojištění. Následuje doporučení rodinám k vypracování daňového přiznání, s využitím optimalizačních nástrojů, doporučení možností čerpání sociálních dávek s následným vyhodnocením celkové optimalizace daňového zatížení rodin s dětmi.

Klíčová slova: fyzická osoba, daň, daň z příjmů fyzických osob, sociální systém ČR, daňová optimalizace

ABSTRACT

This bachelor thesis is focused on the issue of the tax burden on families with children. It is divided into two parts, a theoretical part and a practical part. The content of the theoretical part is an overall explanation of the tax and social system. The tax system describes the tax as such, its functionality and distribution. In theoretical part of this thesis is defined personal income tax, which is necessary for processing the practical part. The social system describes the sickness insurance and social support benefits that families with children use most often. The practical part is focused on the characteristics of families with children, followed by an analysis of their tax burden and the preparation of advances for social and health insurance. At the end of practical part is followed by a recommendation to families on preparation of a tax return, using optimization tools and also recommendation on possibility of drawing social benefits, followed by an evaluation of the overall optimization of the tax burden of families with children.

Keywords: individual tax, personal income tax, social system of the Czech Republic, tax optimization

Ráda bych poděkovala své vedoucí bakalářské práce paní Ing. Blance Jarolímové, za velkou trpělivost, konzultace a cenné rady, které daly vzniknout této bakalářské práci.

Dále bych ráda poděkovala své rodině a dětem, ze velkou trpělivost a podporu, kterou mi po celou dobu studia poskytovali.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD	10
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE	11
I TEORETICKÁ ČÁST	12
1 CHARAKTERISTIKA DANĚ	13
1.1 FUNKCE DANÍ.....	13
1.2 DAŇOVÁ SOUSTAVA ČR.....	13
1.2.1 Přímé a nepřímé daně.....	14
2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB	15
2.1 DAŇOVÝ SUBJEKT.....	15
2.1.1 Poplatník.....	15
2.1.2 Plátce daně.....	15
2.2 PŘEDMĚT DANĚ.....	15
2.3 ZDAŇOVACÍ OBDOBÍ.....	16
2.4 SAZBA DANĚ.....	16
2.5 ZÁKLAD DANĚ.....	16
2.5.1 Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti - § 6.....	16
2.5.2 Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti - § 7.....	19
2.5.3 Dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku - § 8.....	22
2.5.4 Dílčí základ daně z příjmů z nájmu - § 9.....	23
2.5.5 Dílčí základ daně z příjmů z ostatních příjmů - § 10.....	23
2.6 OSVOBOZENÍ OD DANĚ.....	24
2.7 NEZDANITELNÉ ČÁSTI ZÁKLADU DANĚ.....	24
2.7.1 Bezúplatné plnění (dary).....	24
2.7.2 Úroky z úvěrů na bytové potřeby.....	25
2.7.3 Penzijní pojištění.....	25
2.7.4 Životní pojištění.....	26
2.7.5 Členské příspěvky.....	26
2.7.6 Úhrady za zkoušky ověřující další vzdělávání.....	26
2.8 POLOŽKY ODČITATELNÉ OD ZÁKLADU DANĚ.....	27
2.9 SLEVY A DAŇOVÉ ZVÝHODNĚNÍ.....	28
2.9.1 Sleva na poplatníka.....	28
2.9.2 Sleva na manžela/ku.....	28
2.9.3 Sleva na invaliditu.....	29
2.9.4 Sleva na studenta.....	29
2.9.5 Sleva za umístění dítěte.....	29
2.9.6 Daňové zvýhodnění na děti.....	30
2.10 VÝPOČET DANĚ FYZICKÉ OSOBY.....	31
2.11 ZÁLOHY NA DANI.....	33

3	SYSTEM SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY	34
3.1	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	34
3.1.1	Sociální pojištění související s příjmy z § 6.....	35
3.1.2	Sociální pojištění související s příjmy z § 7.....	35
3.2	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	36
3.2.1	Zdravotní pojištění související s příjmy z § 6	37
3.2.2	Zdravotní pojištění související s příjmy z § 7	37
4	MATEŘSKÁ A RODIČOVSKÁ DOVOLENÁ	38
4.1	DÁVKY ČESKÉHO SYSTÉMU NEMOCENSKÉHO POJIŠTĚNÍ.....	38
4.1.1	Peněžitá pomoc v mateřství	38
4.1.2	Otcovská.....	38
4.1.3	Vyrovňovací příspěvek v těhotenství a mateřství	39
4.2	DÁVKY STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORY	39
4.2.1	Životní minimum	39
4.2.2	Porodné	39
4.2.3	Rodičovský příspěvek	40
4.2.4	Příspěvek na dítě	40
4.2.5	Jednorázový příspěvek 5.000 Kč na dítě.....	41
II	PRAKTICKÁ ČÁST	42
5	RODINA A.....	43
5.1	CHARAKTERISTIKA RODINY A.....	43
5.2	ANALÝZA DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ	44
5.2.1	Analýza daně paní Marné.....	44
5.2.2	Analýza daně pana Adámka.....	44
5.3	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	46
5.4	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	47
5.5	VÝPOČET DANĚ S POUŽITÍM OPTIMALIZAČNÍCH NÁSTROJŮ, DOPORUČENÍM K JEJICH ZLEPŠENÍ A CELKOVÝM ZHODNOCENÍM OPTIMALIZACE	47
5.5.1	Porodné	50
5.5.2	Příspěvky na děti	51
5.5.3	Jednorázový příspěvek na dítě	53
5.5.4	Cash Flow rodiny A	54
6	RODINA B.....	55
6.1	CHARAKTERISTIKA RODINY B.....	55
6.2	ANALÝZA DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ	56
6.2.1	Analýza daně paní Hrnčířové.....	56
6.2.2	Analýza daně pana Hrnčíře	57
6.2.3	Analýza daně pana Ivana Jakoubka	58
6.3	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	58
6.4	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	59

6.5	VÝPOČET DANĚ S POUŽITÍM OPTIMALIZAČNÍCH NÁSTROJŮ, DOPORUČENÍM K JEJICH ZLEPŠENÍ A CELKOVÝM ZHODNOCENÍM OPTIMALIZACE	61
6.5.1	Dávka nemocenského pojištění paní Hrnčířové pro rok 2023	65
6.5.2	Podpora v nezaměstnanosti paní Hrnčířové	65
6.5.3	Jednorázový příspěvek na dítě	65
6.5.4	Cash Flow rodiny B	66
7	RODINA C	67
7.1	CHARAKTERISTIKA RODINY C	67
7.2	ANALÝZA DAŇOVÉHO ZATÍŽENÍ	67
7.2.1	Analýza daně paní Hany Kohoutkové.....	67
7.2.2	Analýza daně pana Lukáše Kohoutka	68
7.2.3	Slevy a daňové zvýhodnění.....	69
7.3	SOCIÁLNÍ POJIŠTĚNÍ.....	69
7.4	ZDRAVOTNÍ POJIŠTĚNÍ.....	70
7.5	VÝPOČET DANĚ S POUŽITÍM OPTIMALIZAČNÍCH NÁSTROJŮ, DOPORUČENÍM K JEJICH ZLEPŠENÍ A CELKOVÝM ZHODNOCENÍM OPTIMALIZACE	71
7.5.1	Otcovská.....	74
7.5.2	Jednorázový příspěvek na dítě	74
7.5.3	Cash Flow rodiny C	74
	ZÁVĚR	76
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY.....	77
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....	81
	SEZNAM OBRÁZKŮ	83
	SEZNAM TABULEK.....	84

ÚVOD

Daně jsou nezbytnou součástí našeho života. Jejich vznik můžeme hledat již ve starém Řecku a Římě, kde se zakládaly první státy, které by bez výběru daní nemohly správně fungovat a prosperovat. Z daní jsou financovány veřejné zájmy, a přesto se každý snaží si je co nejvíce snížit. Jeden z největších mozků naší doby Albert Einstein řekl: „*Na světě nejtěžší věc k pochopení je daň z příjmu.*“ Když tuto větu řekne osoba vědecky tak uznávaná, nemůžeme se divit, že obyčejný člověk se v daních ztrácí. Z tohoto důvodu jsem si vybrala téma mé bakalářské práce, která by pomohla obyčejným lidem problematiku daní přiblížit. Toto téma se nazývá: Daňové zatížení rodin s dětmi. Pomocí optimalizace daně a pomocí sociálního systému státu, který je hrazený z daní, chci názorně předvést, jak co nejvíce využívat jejich nároků na dávky tohoto sociálního systému a tím pomoci rodinám snižovat jejich daňovou zátěž.

V teoretické části své bakalářské práce, pomocí literární rešerše, vysvětlím základní daňové pojmy, mezi které patří charakteristika daní, funkce daní a daňová soustava. Následně charakterizuji daň z příjmů fyzických osob, která je velice důležitá při tvorbě praktické části. Tato část se zabývá tím, kdo je daňový subjekt, jaké příjmy dani podléhají, do jakých dílčích základů daně se příjmy řadí a dále jakými výdaji tyto dílčí základy můžeme snižovat. Dále popíši, čím si základy daně můžeme snižovat jako nezdanitelné základy daně, slevy na dani a daňové zvýhodnění. V teoretické části popisuji celkový sociální systém České republiky, kde se více zaměřím na sociální a zdravotní pojištění. V poslední části se zabývám nejčastějšími nemocenskými a sociálními dávkami, které mohou rodiče, nejčastěji s těmi nejmenšími dětmi, využít.

V praktické části své bakalářské práce uplatňuji poznatky, které jsou postupně rozepsané v části teoretické. Nejprve charakterizuji rodiny s dětmi, následně analyzuji jejich příjmy, které podléhají dani, a které nikoli. Dále tyto příjmy rozdělují do dílčích základů daně, kde podle nich uplatňují výdaje, analyzuji, o které nezdanitelné části základu daně lze jejich daň snížit, a o které ne. Poté dám rodinám doporučení, které dávky sociálního a nemocenského pojištění mohou v těchto situacích použít, jak si v příštích letech ještě lépe optimalizovat svou daň a vypočítám jim jejich daňovou povinnost či daňový bonus s použitím všech optimalizačních nástrojů, které se v jejich daňovém přiznání dají uplatnit. V poslední části vyhodnotím jejich celkovou daňovou a finanční úsporu, při použití navrhovaných optimalizačních nástrojů.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Cílem této bakalářské práce je optimalizace daňového zatížení rodin s dětmi, včetně výpočtu jejich povinnosti vůči České správě sociálního zabezpečení a jejich zdravotní pojišťovně. Rodiny s dětmi a jejich životní situace jsou pro účely této bakalářské práce, sestaveny podle reálných postav a reálných situací, které autor této bakalářské práce za působení své praxe v oboru jak účetním, tak sociálním zažil.

Bakalářská práce je rozdělena na část teoretickou a praktickou.

V teoretické části jsou pomocí literární rešerše charakterizovány základní daňové pojmy, daň z příjmů fyzické osoby a sociální systém České republiky s následnými nemocenskými a sociálními dávkami, zaměřené na ty, které rodiny především s malými dětmi využívají. Tato literární rešerše je platná pro rok 2022 a je následně uplatněná v části praktické.

V praktické části je nejvíce využita literární rešerše ze zákona o dani z příjmů č. 586/1992 Sb., zákoníku práce č. 262/2006 Sb. a dalšími zákony, které jsou nějakým způsobem spjaty se sociálními věcmi. Jsou zde popsány rodiny s dětmi a jejich rodinná situace. Dále jsou jejich příjmy a výdaje analyzovány a po této analýze je navrženo doporučení k využívání nemocenských a sociálních dávek, na které mají rodiny nárok. Na konci praktické části je těmto rodinám, pomocí optimalizačních nástrojů, vypočtena jejich daňová povinnost nebo daňový bonus a zobrazena jejich daňová a finanční úspora.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 CHARAKTERISTIKA DANĚ

Daně mají velice bohatou historii. Zatímco dnes mají převážně podobu peněžní, v minulosti představovali spíše podobu naturální. Mezi prvotní daně patří například odvody z výnosů z hospodaření na panovnickém majetku. (Široký, 2016, s. 13,14)

Daň je charakterizovaná jako povinná, zákonem uložená platba, která je nenávratná, neekvivalentní, neúčelová a plynoucí do veřejného rozpočtu. Svým názvem nemusí odpovídat dani, splňuje-li všechny výše uvedené vlastnosti. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 9)

1.1 Funkce daní

Daně jsou neodlučitelnou součástí ekonomiky, která pomocí funkcí daní napomáhá ke správnému fungování státu. (Klimešová, 2018, s. 28)

Podle Vančurové, Láchové a Zídkové (2020, s. 11-13) plní daně tyto funkce:

- Fiskální funkce – nejzákladnější funkce, která pomocí výběru daní zajišťuje naplnění státního rozpočtu.
- Alokační funkce – využívá se při neefektivnosti tržních mechanismů, kdy rozděluje peněžní prostředky podle potřeby.
- Redistribuční funkce – pomáhá při přerozdělování důchodů, pomocí procentuální sazby daně.
- Stimulační funkce – tato funkce napomáhá pomocí daňových úspor ke snížení daňové povinnosti, ale při nezodpovědném chování daň navyšuje.
- Stabilizační funkce – zmírňuje výkyvy ekonomického cyklu, například pomocí rezerv, které se tvoří z veřejného rozpočtu v období konjunktury.

1.2 Daňová soustava ČR

Daňová soustava je soubor všech daní, které ve státě existují, pomocí níž se zajišťuje správné využívání jejich funkcí. (Klimešová, 2018, s. 14)

Obrázek 1 Daňová soustava (vlastní zpracování, dle Solitea, a.s., © 2022)

1.2.1 Přímé a nepřímé daně

Nejrozšířenější třídění daní je podle vztahu poplatníka k důchodu. Tento vztah se k poplatníkovi projevuje buď to v přímém placení daní nebo v nepřímém. (Kubátová, 2018, s. 20)

Přímou daň platí poplatník ze svého důchodu a majetku, a o jejich placení si je vědom. Řadí se sem daň z přidané hodnoty jak fyzických, tak právnických osob, ale také daně týkající se vlastnictví nemovitosti, anebo daň silniční. (Kubátová, 2018, s. 20)

Nepřímé daně jsou „schované“ například v nákupech, kde zaplacením nákupu poplatník zaplatí daň, ale tuto daň odvede majitel obchodu. Jedná se o daně z přidané hodnoty, spotřební a ekologické daně. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 13)

2 DAŇ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Daň z příjmu fyzických osob byla zavedena společně se vznikem České republiky v roce 1993. Před tímto rokem byla Česká republika v komunistickém režimu, a proto tato daň neexistovala. Současná daň z příjmu fyzických osob je podobná daním z příjmů ostatních evropských zemí. (Bernardi, Chandler, Gandullia, 2017, s. 144)

2.1 Daňový subjekt

Daňový subjekt se dělí na dvě skupiny. Ty, co daně odvádějí a ti, z jejichž důchodu se tyto daně odvádějí. Jedná se o poplatníka a plátce daně. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 14)

2.1.1 Poplatník

Poplatník je fyzická osoba, která ze svých příjmů odvádí daň. Dělí na rezidenty a nerezidenty. Zatím co rezidenti daní svůj celosvětový příjem, nerezidenti jen příjmy plynoucí z českého zdroje. (Bernardi, Chandler, Gandullia, 2017, s. 144)

2.1.2 Plátce daně

Plátce daně nenese daňové břemeno, je to jen zprostředkovatel mezi poplatníkem a správcem daně (finančním úřadem), kterému je uložena povinnost srazit daň z příjmů poplatníkovy a odvést za něj daň. (Vančurová, 2021, s. 67)

2.2 Předmět daně

Předmět DPFO se dělí do několika skupin, podle toho, jak tyto příjmy fyzická osoba získala.

- Příjmy ze závislé činnosti - § 6 ZDP
- Příjmy ze samostatné činnosti - § 7 ZDP
- Příjmy z kapitálového majetku - § 8 ZDP
- Příjmy z nájmu - § 9 ZDP
- Ostatní příjmy - § 10 ZDP

(Macháček, 2019, s. 14,15)

2.3 Zdaňovací období

Zdaňovací období trvá vždy jeden kalendářní rok, a to i u fyzické osoby, která vede podvojně účetnictví a její hospodářský rok se neshoduje s rokem kalendářním. (Beránek, 2021, s. 61)

2.4 Sazba daně

„Sazba daně činí

- a) 15 % pro část základu daně do 48násobku průměrné mzdy a
- b) 23 % pro část základu daně přesahující 48násobek průměrné mzdy.“ (Marková, 2022, s. 20)

Tabulka 1 Uplatnění sazby daně v rámci ročního základu daně, platný pro rok 2022
(vlastní zpracování, dle Macháček, 2021, s. 20)

Sazba daně	Základ daně
15 %	48 x 38 911 = 1 867 728 Kč
23 %	nad výši 1 867 728 Kč

2.5 Základ daně

Základ DPFO, je rozdělen do pěti dílčích částí základu daně, které jsou posuzovány odděleně, protože pro každou z nich platí jiná pravidla při uplatňování výdajů. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 167)

2.5.1 Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti - § 6

„Závislou prací je práce, která je vykonávána ve vztahu nadřízenosti zaměstnavatele a podřízenosti zaměstnance, jménem zaměstnavatele, podle pokynů zaměstnavatele a zaměstnanec ji pro zaměstnavatele vykonává osobně.“ (Zákon č. 262/2006 Sb.)

Z takovéto práce musí zaměstnanci – fyzické osobě, plynout příjem v podobě mzdy, platu či odměny za práci. (Zákon č. 262/2006 Sb.)

Příjmem ze závislé činnosti, podle § 6 ZDP, je:

- plnění ze současného nebo dřívějšího pracovněprávního poměru, služebního poměru, členského nebo obdobného poměru, plnění funkčního požitku,

- příjem za práci členů družstev, komanditistů komanditních společností a společníků společnosti s ručeným omezením,
- odměny členů orgánů právnických osob a likvidátorů,
- příjmy související s výkonem závislé činnosti, tj. náhrady ušlé mzdy, nepeněžní příjmy v podobě cenového rozdílu a využívání motorového vozidla. (Dvořáková, Pitterling, Skalická, 2019, s. 230-234)

Od roku 2021 se daň počítá z hrubé mzdy, která je pro účely výpočtu daně ze mzdy, zaokrouhlená na 100 Kč směrem nahoru a pro účely výpočtu daně v daňovém přiznání, se upravený základ daně zaokrouhluje na 100 Kč směrem dolů. (Macháček, 2021, s. 19)

2.5.1.1 Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr

Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr se dělí na tyto dvě dohody:

- o provedení práce,
- o pracovní činnosti.

U těchto dohod není zaměstnanci rozvrhnuta pracovní doba, tak jako u pracovní smlouvy. Dohoda o provedení práce nesmí v úhrnu u jednoho zaměstnavatele přesáhnout 300 h za kalendářní rok. Dohoda o pracovní činnosti zase nesmí překročit v průměru polovinu týdenní pracovní doby, posuzuje se tak za celou dobu, za kterou je poplatník touto dohodou vázán. Dohoda o pracovní činnosti může být uzavřena nejdéle na 52 týdnů. (Zákon č. 262/2006 Sb.)

Tabulka 2 zobrazuje, že pro největší příjem je potřeba podepsat prohlášení poplatníka a hlídat si částku do 10.000 Kč, aby poplatníci využívající DPP nemuseli odvádět zdravotní a sociální pojištění. Takovouto dohodu využívají většinou nahodilé činnosti, jako například hostesky na firemních večírcích atd. Nejvhodnější je pro studenty, matky pobírající peněžitou pomoc v mateřství a na rodičovské dovolené.

Tabulka 2 Zdanění DPP pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle neotax.eu, © 2022)

HM	10.000 Kč	10.000 Kč	10.001 Kč	10.001 Kč
Podepsáno prohlášení	Ne	Ano	Ne	Ano
Druh daně	Srážková	Zálohová	Zálohová	Zálohová
ZP	0	0	451 Kč	451 Kč
SP	0	0	651 Kč	651 Kč
Daň	1.500 Kč	1.500 Kč	1.515 Kč	1.515 Kč
Sleva na poplatníka	0	2.570 Kč	0	2.570 Kč
Daň po slevě	1.500 Kč	0	1.515 Kč	0
ČM	8.500 Kč	10.000 Kč	7.384 Kč	8.899 Kč

Tabulka 3 Zdanění DPČ pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle neotax.eu, © 2023)

HM	3.499 Kč	3.499 Kč	3.500 Kč	3.500 Kč
Podepsáno prohlášení	Ne	Ano	Ne	Ano
Druh daně	Srážková	Zálohová	Zálohová	Zálohová
ZP	0	0	158 Kč	158 Kč
SP	0	0	228 Kč	228 Kč
Daň	525 Kč	525 Kč	525 Kč	525 Kč
Sleva na poplatníka	0	2.570 Kč	0	2.570 Kč
Daň po slevě	525 Kč	0	525 Kč	0
ČM	2.974 Kč	3.499 Kč	2.589 Kč	3.114 Kč

Tabulka 3 zobrazuje zdanění dohody o pracovní činnosti. DPČ se využívá většinou na opakující se činnost, která ale nemá rozsah pracovní doby dostatečný na pracovní smlouvu. Jedná se většinou o brigády ve firmách, na různých pozicích jako např. dělník ve výrobě. Tuto dohodu také nejvíce využijí studenti, matky pobírající peněžitou pomoc v mateřství a na rodičovské dovolené, pro které je nejefektivnější využít dohody od částky 3.499 Kč.

2.5.2 Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti - § 7

„Samostatná činnosti je z nejobecnějšího hlediska činnost, kterou osoba vykonává vlastním jménem a na vlastní účet. Je-li hlavním smyslem takovéto činnosti dosažení důchodu, resp. zisku, pak se jedná zpravidla o podnikání.“ (Vančurová, 2021, s. 155)

Příjem ze samostatné činnosti, podle § 7 ZDP, je:

- příjem ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství,
- příjem ze živnostenského podnikání,
- příjem, z jiného podnikání, které není uvedeno ve dvou předcházejících bodech, ke kterému je potřeba živnostenské oprávnění,
- podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Dílčí základ daně z příjmů u samostatné činnosti se může vypočítat dvěma způsoby a to:

- Příjmy, ze samostatné činnosti – Výdaje prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů
- Příjmy, ze samostatné činnosti – Výdaje stanovené procentem z příjmů (iucto.cz, © 2022)

Výdaje, prokazatelně vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů, poplatník uplatňuje pomocí daňové evidence, nebo v případě účetních jednotek, pomocí účetnictví. U aplikace výdajů stanovených procentem z příjmů není potřeba, vést ani daňovou evidenci ani účetnictví, ale poplatník musí vést alespoň evidenci pohledávek a příjmů. V případě, kdy má poplatník více druhů příjmů musí u všech použít stejný způsob uplatnění výdajů. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 52, 53)

2.5.2.1 Daňová evidence

Daňová evidence slouží ke správnému stanovení základu daně při použití skutečně vynaložených výdajů na dosažení a udržení příjmů. Je to evidence, do které se postupně zaznamenávají všechny příjmy a výdaje poplatníka, ale také jeho majetek a dluhy. (Marková, 2022, s. 15)

O daňovou evidenci se jedná pouze pokud poplatník uplatní skutečné výdaje. V případě, že poplatník uplatní výdaje např. pomocí paušálních výdajů, o daňovou evidenci se nejedná. (Beránek, 2021, s. 87)

2.5.2.2 Výdaje stanovené procentem z příjmů

V případě, kdy poplatník neuplatňuje skutečně vynaložené výdaje, může si výdaje uplatnit pomocí procenta z příjmů. Tyto procenta se dělí podle činnosti, kterou poplatník vykonává a také je u jednotlivých činností dána maximální hranice, do které se mohou výdaje stanovené procentem využít. Základ daně se tedy vypočítá, jako rozdíl mezi příjmy a výdaji vypočítanými jako procenta z tohoto příjmu. (Marková, 2022, s. 14)

Tabulka 4 Paušální výdaje pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle Marková, 2022)

Druh příjmu	Procento z příjmu	Maximální částka příjmu
zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství a z příjmů z živnostenského podnikání řemeslného	80 %	1.600.000 Kč
živnostenského podnikání	60 %	1.200.000 Kč
ze samostatné činnosti, s výjimkou příjmů společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti	40 %	800.000 Kč
z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30 %	600.000 Kč

2.5.2.3 Paušální daň

Paušální daň vznikla v roce 2021 za účelem zjednodušení administrativy spojené s podnikáním. Její využívání je dobrovolné a pro poplatníka, který ji využívá má znamenat menší administrativní zátěž.

Poplatník využívající paušální daň odvádí tzv. paušální zálohu příslušnému správci daně, každý měsíc. Tato paušální záloha zahrnuje zálohu na daň z příjmů, zálohy na veřejné zdravotní pojištění a zálohu na důchodové pojištění. Po splnění všech zákonem daných podmínek nemusí poplatník podávat pojistné přehledy ani priznání k dani z příjmů. (Finanční správa, © 2023)

Podle zákona č. 586/1992 Sb., platného pro rok 2022, je daň poplatníka, který je na konci zdaňovacího období poplatníkem v paušálním režimu, je rovna paušální dani, pokud má pouze:

- příjmy ze samostatné činnosti nepřevyšující 1.000.000 Kč,
- příjmy od daně osvobozené,
- příjmy, které nejsou předmětem daně,
- příjmy, ze kterých je daň vybírána srážkou podle zvláštní sazby daně,
- příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu a ostatní příjmy, pokud celková výše těchto příjmů nepřesahuje 15.000 Kč,
- není plátcem daně z přidané hodnoty a nemá registrační povinnost k DPH, s výjimkou registrační povinnosti identifikované osoby,
- není společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti.

K paušální dani je potřeba se přihlásit a to do 10. dne rozhodného zdaňovacího období. (Finanční správa, © 2023)

Tabulka 5 Rozpis plateb, při využívání paušální daně pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle money.cz)

Paušální záloha	Daň z příjmů	Sociální pojištění	Zdravotní pojištění
5 994 Kč	100 Kč	3 267 Kč	2 627 Kč

V roce 2023 došlo u paušální daně k výrazným změnám. Do roku 2023 byla jednotná platba, která byla pro všechny poplatníky využívající paušální daň stejná. Od roku 2023 se k paušální dani mohou přihlásit poplatníci, jejichž příjmy za minulé zdaňovací období nepřesáhly 2.000.000 Kč, s tím se ale pojí zavedení tzv. pásem. Do 1. pásma spadají poplatníci, kteří mají příjmy do 1.000.000 Kč, do 2. pásma je hranice posunutá na 1.500.000 Kč a do 3. pásma spadají poplatníci, s příjmy nepřesahujícími 2.000.000 Kč. (Finanční správa, © 2023)

Výše měsíční zálohy na paušální daň				
	Celková paušální platba	Daň z příjmů	Pojistné na důch. poj.	Pojistné na zdrav. poj.
I. pásmo	6 208 Kč	100 Kč	3 386 Kč	2 722 Kč
II. pásmo	16 000 Kč	4 963 Kč	7 446 Kč	3 591 Kč
III. pásmo	26 000 Kč	9 320 Kč	11 388 Kč	5 292 Kč

Obrázek 2 Měsíční záloha na paušální daň, podle pásem pro rok 2023 (Finanční správa, © 2023)

Další změnou od roku 2023 je, že celková částka příjmů z kapitálového majetku, z nájmu a ostatní příjmů, nesmí přesáhnout z původní 15.000 Kč, částku 50.000 Kč. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

2.5.3 Dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku - § 8

Příjmy z kapitálového majetku jsou příjmy, které vyplývají jen z vlastnictví finančního majetku. Dělí se na dvě skupiny a to ty, které jsou daněny srážkovou daní, před jejich výplatou a ty, které tvoří ve své plné výši základ daně v daňovém přiznání. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 57)

Podle Dvořákové, Pitterlinga a Skalické (2019, s. 375-381)

do příjmů z kapitálového majetku, které jsou daněny srážkovou daní před jejich výplatou, spadají například:

- úroky,
- výhry,
- úroky z držby cenných papírů,
- podíly na zisku tichého společníka a z obchodní korporace.

Do příjmů tvořící základ daně v daňovém přiznání jsou to například:

- úroky z prodlení,
- úroky z vkladů na podnikatelských účtech,

- úroky a poplatky z prodlení.

U příjmů z kapitálového majetku nelze uplatnit žádné výdaje. (Vančurová, 2021, s. 352)

2.5.4 Dílčí základ daně z příjmů z nájmu - § 9

Za příjmy z nájmu se považují příjmy, které vyplývají z nájmu bytů, nemovitých věcí a movitých věcí, které ale nejsou pronajímány příležitostně. (Marková, 2022, s. 16)

Podle Macháčka (2019, s. 15) lze výdaje spojené s příjmy z nájmu uplatňovat dvěma způsoby a to:

- skutečnými prokazatelnými výdaji
- procentem z příjmů

Poplatník, který uplatňuje výdaje procentem z příjmu z nájmu použije sazbu 30 % z těchto příjmů. Nanejvýš lze na tyto výdaje uplatnit 600.000 Kč. (Finanční správa, © 2023)

Poplatník uplatňující skutečné výdaje, může do těchto výdajů zahrnout také odpisy, pojištění, rezervy na opravy a výdaje na údržbu pronajímaného majetku. S tím souvisí, že mimo povinnosti vést evidenci o příjmech a výdajích, musí vést také evidence spojené s těmito uplatňovanými výdaji. Při uplatňování procentem je povinen vést jen evidenci příjmů a pohledávek, které souvisejí s pronajatým majetkem. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 58, 59)

2.5.5 Dílčí základ daně z příjmů z ostatních příjmů - § 10

Do základu daně z příjmů z ostatních příjmů spadají všechny příjmy, které nespádají do dílčího základu daně z příjmů ze závislé či samostatné činnosti, kapitálového majetku a nájmu. Tyto činnosti nemusejí být nutně nahodilé, ale při jejich pravidelné činnosti se nesmí jednat o podnikání. (Beránek, 2021, s. 167)

U ostatních příjmů lze uplatňovat jen skutečné výdaje, až na výjimku příležitostného příjmu ze zemědělské výroby, vodního hospodářství a lesního hospodářství. V tomto případě lze kombinovat paušální a skutečné výdaje. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 215)

Do dílčího základu daně z příjmů z ostatních příjmů jsou osvobozeny příjmy, které poplatník bezúplatně přijal např. od příbuzných v přímé linii, výhry z loterií a hazardních her, které nepřesáhly částku 1.000.000 Kč nebo příležitostné příjmy, u kterých celkový úhrn nepřekročil ve zdaňovacím období 30.000 Kč. (Marková, 2022, s. 17)

2.6 Osvobození od daně

„Osvobození od daně definuje část předmětu daně, ze kterých se daň nevybírání, resp. které daňové položky nejste povinni, ale často ani oprávněni zahrnout do základu daně. Osvobození se často váže na splnění určitých podmínek, popř. má určité horní limity, jejichž překročením se už zdaní celá částka.“ (Měšec, ©2023)

Dle Vančurové (2021, s. 89) se nejčastěji se setkáváme s těmito osvobozenými příjmy:

- bezúplatné příjmy,
- příjmy z prodeje majetku,
- pojistné plnění,
- náhrady škod,
- příjmy, které mají sociální charakter,
- příjmy plynoucí z veřejných zdrojů atd.

2.7 Nezdánitelné části základu daně

Nezdánitelné části základu daně jsou určeny pouze fyzickým osobám, které si díky těmto částem snižují základ daně, tedy i svou daňovou povinnost. Nezdánitelné části základu daně upravuje § 15 ZDP. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 40)

Nezdánitelné části základu daně se musí uplatnit v tom zdaňovacím období, ve kterém vznikly. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 41)

2.7.1 Bezúplatné plnění (dary)

Bezúplatné plnění musí být vynaloženo na veřejně prospěšné účely. Jeho výše musí být minimálně 1.000 Kč nebo 2 % základu daně fyzické osoby poskytující dar. Kvůli covidové situaci bylo v roce 2020 navýšeno z 15 % ZD na 30 % ZD. Tato sazba byla původně navýšena jen pro rok 2020 a 2021, zůstala však v platnosti i pro rok 2022 z důvodu války na Ukrajině. (Měšec, ©2023)

Kromě těchto účelů, je za poskytnutý dar myšleno i darování krve, které je ocenitelné částkou 3.000 Kč. Darování orgánů od žijícího dárce a darování krevetvorných buněk se oceňuje částkou 20.000 Kč. (Marková, 2022, s. 19)

Logická skupina	Další specifikace
věda a osvěta	vzdělání, věda, vývoj a výzkum
veřejné služby	policie (i městská policie), požární ochrana, na činnost politickým stranám a hnutím na jejich činnost, odstraňování následků živelní pohromy
ochrana životního prostředí	ekologie, ochrana zvířat a jejich zdraví
rozvoj člověka	školství, podpora a ochrana mládeže, kultura, tělovýchova a sport
sociální pomoc	zdravotnictví, sociální, humanitární a charitativní účely,
registrované církve a náboženské společnosti	náboženské účely
politické strany a hnutí	na jejich činnost

Obrázek 3 Účely, na které lze poskytnout odčitatelný dar (Vančurová, 2021, s. 1074, 1075)

2.7.2 Úroky z úvěrů na bytové potřeby

„Nezdanitelná část ZD z titulu zaplacených úroků z hypotečního úvěru nebo z úvěru ze stavebního spoření slouží k podpoře investic spojených se zajištěním bydlení FO. Pro PO žádná podobná úleva neexistuje.“ (Dvořáková, Pitterling, Skalická, 2019, s. 467)

Celková částka úroků nesmí za zdaňovací období přesáhnou 150.000 Kč. Tato částka se krátí o 1/12 za každý měsíc, kdy byli tyto úroky placeny. (Marková, 2022, s. 19)

Původně byla tato částka vyšší, a to 300.000 Kč za zdaňovací období. Tu mohou nadále uplatňovat poplatníci, kteří si sjednali úvěr ze stavebního spoření a hypoteční úvěr, před 1. 1. 2021. (Macháček, © 2022)

2.7.3 Penzijní pojištění

Od ZD lze odečíst výdaje spojené s penzijním pojištěním.

Podle Vančurové, Láchové a Zídkové (2020, s. 225) jde po tyto příspěvky:

- penzijní spoření,
- penzijní připojištění,
- pojistné na doplňkové penzijní pojištění.

Od ZD lze odečíst částku maximálně 24.000 Kč, musejí však doložit potvrzení organizace, u které takovéto pojištění mají. (Macháček, 2019, s. 41-43)

U doplňkového spoření a penzijního příspěvku lze odečíst částku, převyšující maximální státní příspěvek, který měsíčně činí 1.000 Kč. Uplatnění penzijního pojištění je podmíněno sjednáním výplaty plnění, které musí být až po 60 kalendářních měsících, nejdříve však v roce, ve kterém poplatník dovrší 60 let věku a může si odečíst částku, kterou poplatník dohromady zaplatil za zdaňovací období. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

2.7.4 Životní pojištění

Odpočet soukromého životního pojištění má stejný charakter jako odpočet penzijního pojištění. Maximální částka odpočtu ZD je jako u penzijního pojištění stejná, tedy 24.000 Kč za zdaňovací období. Odpočty soukromého životního pojištění, ale mají své specifické podmínky. Nesmí být vyplaceny dříve než po 60 měsících od sjednání smlouvy s pojišťovnou a lze ji vyplatit nejdříve v kalendářním roce, ve kterém poplatník dovrší 60 let věku. Na to nemá vliv druh výplaty důchodu, který může být čerpán, jak jednorázově, tak postupně v pravidelné formě. (Vančurová, 2021, s. 1085, 1086)

2.7.5 Členské příspěvky

Členské příspěvky placené odborové organizaci, lze odečíst od ZD, členům této odborové organizace. Tito členové si mohou od ZD odečíst částku do výše 1,5 % zdanitelných příjmů ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů podléhající srážkové dani. Tato částka však nemůže přesáhnout 3.000 Kč. (Marková, 2022, s. 20)

2.7.6 Úhrady za zkoušky ověřující další vzdělávání

Od ZD, lze odečíst úhrady za zkoušky ověřující další vzdělávání, pokud tedy tato zkouška nebyla uhrazena zaměstnavatelem nebo uplatněná jako výdaj u poplatníků s příjmy ze samostatné činnosti. Pro poplatníky bez zdravotního postižení je maximální částka 10.000 Kč, s lehkým zdravotním postižením 13.000 Kč a pro poplatníka trpící těžkým zdravotním postižením se tato částka zvyšuje až na 15.000 Kč. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 41)

Tabulka 6 Přehled nezdanitelných základů daně pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle zákona č. 586/1992 Sb.)

Nezdanitelná část ZD	Suma snižující ZD
Bezúplatné plnění	Min. 1 000 Kč nebo 2 % ZD, Max. 30 % ZD
- Odběr krve	3 000 Kč / 1 odběr
- Odběr orgánů	20 000 Kč / 1 odběr
- Odběr krvetvorných buněk	20 000 Kč / 1 odběr
Úroky z úvěrů na bytové potřeby	Max. 150 000 Kč
- Úvěr sjednaný před 1. 1. 2021	Max. 300 000 Kč
Penzijní a Životní pojištění	Max. 24 000 Kč
Životní pojištění	Max. 24 000 Kč
Členské příspěvky	1,5 % ZD ze závislé činnosti, Max. 3 000 Kč
Úhrady za zkoušky	Max. 10 000 Kč
- I. a II. stupeň postižení	Max. 13 000 Kč
- III. stupeň a ZTP/P	Max. 15 000 Kč

2.8 Položky odčitatelné od základu daně

Položky odčitatelné od ZD definuje § 34 ZDP.

Dle zákona č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, - mezi tyto položky patří:

- daňová ztráta,
- výdaje na výzkum a vývoj,
- výdaje na podporu odborného vzdělávání.

Daňová ztráta vzniká, když jsou daňové výdaje vyšší než daňové příjmy. Tato skutečnost může vzniknout pouze u DZD ze samostatné činnosti a DZD z nájmu, z ostatních DZD daňové ztráty nelze docílit. Daňovou ztrátu si může poplatník odečíst ve zdaňovacím období, za které se daňová ztráta stanoví, ve dvou bezprostředně předcházejících obdobích vzniku daňové ztráty nebo pěti zdaňovacích obdobích, které bezprostředně následují po stanovení daňové ztráty. (Marková, 2022, s. 48)

„O vzniklou daňovou ztrátu nemůže být snížen dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti. Všechny ostatní dílčí základy daně sníženy být mohou.“ (Zralý, © 2022)

Výdaje na výzkum a vývoj a výdaje na podporu odborné vzdělávání lze uplatnit nejpozději do třetího zdaňovacího období od jejich vzniku. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Výdaje vynaložené na výzkum a vývoj mohou být uplatněny ve výši 100 %, v některých případech i 110 %. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

2.9 Slevy a daňové zvýhodnění

Slevy na dani umožňují fyzické osobě, při jejím uplatňování, snižovat svou vypočtenou daň z příjmů. (Hnátek, 2023, s. 14)

Může je využít každá fyzická osoba, která ve zdaňovacím období měla příjem z výše uvedených dílčích základů daně. (Macháček, 2021, s. 128)

„Nejsou-li podmínky pro uplatnění slevy, kromě základní, tj. na poplatníka, splněny po celé zdaňovací období, pak se započítá jedna dvanáctina slevy za každý měsíc, ve kterém podmínky pro uplatnění slevy byly splněny k počátku měsíce.“ (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 42)

2.9.1 Sleva na poplatníka

Sleva na poplatníka je základní slevou, kterou může využít každá fyzická osoba, jak rezident, tak nerezident, která má zdanitelné příjmy. Při měsíčním uplatňování slevy činí tato sleva 2.570 Kč, roční je tedy ve výši 30.840 Kč. Tato sleva se nekrátí. (Hnátek, 2023, s. 14, 15)

2.9.2 Sleva na manžela/ku

Slevu na manželku může uplatnit poplatník, jehož manžel/ka ve zdaňovacím období neměl/a příjem vyšší než 68.000 Kč a zároveň s poplatníkem žije ve společně hospodařící domácnosti. (Macháček, 2021, s. 133)

Pro uplatnění slevy je potřeba vědět, že do příjmů manžela/ky se kromě příjmů uvedených v § 6–10, započítávají také osvobozené příjmy, které zahrnují i příjmy ze sociálních dávek vyplácené OSSZ. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 233)

Tuto slevu nelze uplatnit v měsíční mzdě a v dani z příjmů se musí krátit počtem kalendářních měsíců, na počátku, kterých manželství trvalo. (Beránek, 2021, s. 271)

Sleva na manžela/ku činí 24.840 Kč a v případě, kdy je manžel/ka ZTP/P nebo má invaliditu III. stupně, se sleva zdvojnásobuje a to na 49.680 Kč. (Hnátek, 2023, s. 15)

2.9.3 Sleva na invaliditu

Sleva na invaliditu má 4 podkategorie:

- I. stupně,
- II. stupně,
- III. stupně,
- držitel průkazu ZTP/P.

Slevu lze uplatňovat měsíčně ve mzdách nebo ročně v daňovém přiznání.

V případě I. a II. stupně, činí sleva 2.520 Kč, tedy 210 Kč měsíčně. U III. stupně má poplatník nárok na 2x větší slevu, jak za I. a II. stupeň, a to na částku 5.040 Kč, měsíčně pak 420 Kč. Je-li poplatníkovi přiznán průkaz ZTP/P činí tato částka 16.140 Kč, to znamená 1.345 Kč za měsíc. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

2.9.4 Sleva na studenta

Sleva 4.020 Kč, měsíčně 335 Kč, na studenta náleží poplatníkovi, který se soustavně připravuje na budoucí povolání studiem nebo předepsaným výcvikem a nedovrší věk 26 let. U prezenčního studia doktorského studijního programu na vysoké škole je tento věk navýšen na 28 let. (Macháček, 2019, s. 77)

2.9.5 Sleva za umístění dítěte

Sleva za umístění dítěte, tzv. školné, se uplatňuje ve skutečně prokázané výši výdajů za umístění dítěte do předškolního zařízení, a to do výše minimální mzdy, která pro rok 2022 činí 16.200 Kč. Tuto slevu lze uplatnit jen na dítě, které s poplatníkem, uplatňujícím tuto slevu žije ve společně hospodařící domácnosti. (Marková, 2022, s. 52)

2.9.6 Daňové zvýhodnění na děti

Dle Hnátky (2021, s. 19) lze daňové zvýhodnění uplatnit formou slevy na dani, daňového bonusu nebo obojího dohromady. Daňový bonus vzniká, pokud je daňové zvýhodnění vyšší než daňová povinnost a poplatník si ho může uplatnit pouze pokud je tento bonus vyšší než 100 Kč.

Poplatník si daňové zvýhodnění může uplatňovat na nezletilé dítě nebo dítě do 26 let věku, pokud se připravuje na budoucí povolání nebo mu jeho zdravotní stav neumožňuje vykonávat výdělečnou činnost, jen pokud s dítětem žije ve společně hospodařící domácnosti. Toto dítě nemusí být nutně jeho dítětem, může se jednat např. o osvojenec, dítě v pěstounské péči nebo třeba o vnuka, u kterého jeho rodiče nedosáhli dostatečné příjmy pro uplatnění daňového zvýhodnění. (Marková, 2022, s. 53)

Daňový bonus může uplatnit jen poplatník, který ze závislé činnosti a samostatné činnosti, dosáhl příjmu ve výši alespoň šestinásobku minimální mzdy. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Částky se liší podle toho, o kolikáté dítě se jedná. U prvního je částka 15.204 Kč, měsíčně 1.267 Kč, u druhého dítěte 22.320 Kč, měsíčně 1.860 Kč a u třetího a každého dalšího dítěte 27.840 Kč, měsíčně pak 2.320 Kč. U dítěte držící průkaz ZTP/P se pak tyto částky zvyšují na dvojnásobek. Tyto částky se krátí počtem kalendářních měsíců, kdy si daňové zvýhodnění může poplatník uplatnit již v měsíci narození dítěte. (Marková, 2022, s. 53)

Tabulka 7 Přehled slev a daňových zvýhodnění pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle zákona č. 586/1992 Sb.)

Sleva	Roční částka	Měsíční částka
Poplatník	30.840 Kč	2.570 Kč
Manžel/ka	24.840 Kč	-
Manžel/ka ZTP/P	49.680 Kč	-
Invalidita – 1. a 2. stupeň	2.520 Kč	210 Kč
Invalidita – 3. stupeň	5.040 Kč	420 Kč
Držitel průkazu ZTP/P	16.140 Kč	1.345 Kč
Student	4.020 Kč	335 Kč
Umístění dítěte	Skutečně vynaložené výdaje, max. však 16.200 Kč.	-
1. dítě	15.204 Kč	1.267 Kč
- ZTP/P	30.408 Kč	2.534
2. dítě	22.320 Kč	1.860 Kč
- ZTP/P	44.640 Kč	3.720
3. a každé další dítě	27.840 Kč	2.320 Kč
- ZTP/P	55.680 Kč	4.640 Kč

2.10 Výpočet daně fyzické osoby

Po konci zdaňovacího období má každá fyzická osoba, která měla příjmy v tomto období vyšší než 15.000 Kč, povinnost podat daňové přiznání. Tato částka se od roku 2023 zvyšuje až na 50.000 Kč. (Ing. Mgr. Weiss, © 2022)

V daňovém přiznání se neuvádí příjmy, které jsou osvobozené od daně a příjmy podléhající srážkové dani. Daňové přiznání se v řádném termínu a písemné formě odevzdává do 1.4. následujícího roku a v elektronické formě vychází na 2.5. (Money.cz, © 2023)

Od roku 2023 má každá podnikající fyzická osoba státem zřízenou datovou schránku, která by jim měla usnadnit komunikaci s úřady. Podání daňového přiznání prostřednictvím datové

schránky tedy znamená, že fyzická osoba mající příjmy z § 7, mohou podat daňové přiznání až v pozdějším termínu a to 2.5. (BusinessInfo.cz, © 2021)

Tabulka 8 Schéma výpočtu daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování, dle Vančurové, Láchové a Zídkové)

+/-	Dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti - § 7
+	Dílčí základ daně z příjmů z kapitálového majetku - § 8
+/-	Dílčí základ daně z příjmů z nájmu - § 9
+	Dílčí základ daně z příjmů z ostatních příjmů - § 10
=	Součet dílčích základů daně § 7 – 10
-	Ztráta z minulých let
+	Dílčí základ daně z příjmů ze závislé činnosti - § 6
=	Základ daně
-	Položky odčitatelné od ZD
-	Nezdanitelné části ZD
=	Upravený základ daně
=	Upravený základ daně zaokrouhlený na 100 Kč dolů
*	Sazba daně (15 % nebo 23 %)
=	Daň
-	Slevy na dani
=	Daň po slevách
-	Daňové zvýhodnění
=	Daňová povinnost / Daňový bonus
-	Zaplacené zálohy na daň
=	Doplatek / Přeplatek daně

2.11 Zálohy na dani

Zálohy na daň odvádí poplatník podle poslední známé daňové povinnosti, tedy částka, kterou poplatník uvedl v daňovém přiznání. Tato částka je však ponížena o příjmy z § 10 – ostatní příjmy. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 257)

U OSVČ není placení záloh na dani automatickou povinností poplatníka, vzniká až s povinností zaplatit daň vyšší než 30.000 Kč. Vypočtená výše zálohy se pak zaokrouhlí na celé stokoruny nahoru a odvede se v zákonem daných termínech. (Zákon č. 586/1992 Sb.)

Tabulka 9 Povinnost placení záloh na dani z příjmů (vlastní zpracování, dle zákona 586/1992 Sb.)

Poslední známá daňová povinnost	Výše zálohy	Odvod zálohy
Do 30.000 Kč	0 Kč	-
30.000 Kč – 150.000 Kč	40 % PZDP	Pololetně – 15.6. a 15.12.
Nad 150.000 Kč	1/4 PZDP	Čtvrtletně – 15.3., 15.6., 15.9. a 15.12.

3 SYSTÉM SOCIÁLNÍHO POJIŠTĚNÍ ČESKÉ REPUBLIKY

Systém sociálního pojištění České republiky, má pomáhat občanům ve zvládnutí těžkých situací, které život přináší. Má v sobě schované 3 pilíře a to pojištění, státní sociální podporu a sociální pomoc. 1. pilíř, který v sobě skrývá pojištění platí fyzické osoby ze svých důchodů. Ostatní pilíře jsou financovány fyzickými osobami nepřímo, formou daní a částečně ze sociálního pojistného. (Fusková, © 2019)

Obrázek 4 Systém sociálního pojištění ČR (vlastní zpracování, dle Fusková, © 2019)

3.1 Sociální pojištění

Každá fyzická osoba mající příjem z § 6 a § 7, musí ze svého příjmu platit sociální pojištění. Dále má povinnost platit zaměstnavatel za svého zaměstnance a dobrovolně může toto pojištění platit každý. Peníze z tohoto pojištění jsou dále rozděleny do tří „kasiček“. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 21)

Obrázek 5 Rozdělení platby sociálního pojistného (vlastní zpracování, dle Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 21)

Důchodové pojištění, které se se platí vždy, když poplatník pracuje, slouží také jako podklad pro výpočet podpory v nezaměstnanosti, která se poskytuje poplatníkům, kteří pomocí úřadu práce hledají zaměstnání. Podpora v nezaměstnanosti má podmínku placení důchodového pojištění, alespoň 12 měsíců z posledních 2 let. (Zákon č. 435/2004 Sb.)

3.1.1 Sociální pojištění související s příjmy z § 6

Sociální pojištění související s příjmy z § 6 má rozhodné období kalendářní měsíc. Sociální pojištění se vypočte z příjmů z kalendářního měsíce snížené o příjmy, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny, mohou to být také náhrady škod a odstupné. Vzniklá částka se následně zaokrouhlí na celé koruny nahoru a následně se z ní sociální pojištění vypočítá. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 24)

Zaměstnanec ze svého upraveného příjmu odvádí 6,5 % a zaměstnavatel za svého zaměstnance odvede 24,8 % upraveného příjmu zaměstnance. (ČSSZ, © 2023)

Maximální vyměřovací základ u zaměstnance činí 48násobek průměrné mzdy. U zaměstnance, který pracuje u jednoho zaměstnavatele a maximální vyměřovací základ překročí, se platby pozastaví od měsíce, ve kterém byl maximální vyměřovací základ překročen. U zaměstnance pracujícího u více zaměstnavatelů se toto překročení hůře sleduje, a proto se částky na pojistném sčítají a při překročení maximálního vyměřovacího základu si může požádat o vrácení přeplatku. Maximální vyměřovací základ je pro rok 2022 stanoven na 1.867.728 Kč. (ČSSZ, © 2023)

Tabulka 10 Procentuální přerozdělení SP (vlastní zpracování, dle ČSSZ, © 2023)

Sociální pojištění placené zaměstnancem			Sociální pojištění placené zaměstnavatelem		
6,5 %			24,8 %		
DP	SPZ	NP	DP	SPZ	NP
6,5 %	-	-	21,5 %	1,2 %	2,1 %

3.1.2 Sociální pojištění související s příjmy z § 7

Sociální pojištění související s příjmy z § 7 má rozhodné období kalendářní rok. OSVČ odvádí 29,2 % z vyměřovacího základu, který je pro ně 50 % z DZD ze samostatné činnosti a v případě nízkého příjmu musí odvádět alespoň částku 2.841 Kč měsíčně za rok 2022 a za rok 2023 je tato částka zvýšena na 2.944 Kč. Tato částka je vypočítaná z minimálního

vyměřovacího základu, který je pro rok 2022 116.736 Kč a pro rok 2023 se jedná o částku 120.972 Kč. Minimální vyměřovací základ se vypočítává jako 29,2 % z 25 % průměrné mzdy, která je pro kalendářní rok 2022, 38.911 Kč a pro rok 2023, se průměrná mzda zvýšila na 40.324 Kč. Maximální vyměřovací základ je pak 48násobek průměrné mzdy a činní pro rok 2022 1.867.728 Kč a pro rok 2023, 1.935.552 Kč. V Přehledu o příjmech a výdajích OSVČ za daný rok, si sníží vyměřovací základ o částku, kterou pojištění přeplatil. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 27, 28)

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za daný rok, má povinnost podat každá OSVČ, kromě OSVČ v režimu paušální daně, která tuto činnost vykonávala alespoň po část kalendářního roku. V přehledu se uvádí základ daně, výše pojistného na důchodové pojištění a další údaje, které jsou pro stanovení tohoto pojištění podstatné. (ČSSZ, © 2023)

OSVČ při placení sociálního pojištění neplatí automaticky příspěvek na nemocenské pojištění, ale toto pojištění si mohou dobrovolně doplatit a to částkou, která se vypočte jako 2,1 % vyměřovacího základu. (ČSSZ, © 2023)

Tabulka 11 Procentuální přerozdělení SP – OSVČ (vlastní zpracování, dle ČSSZ, © 2023)

Sociální pojistné placené OSVČ		
29,2 %		
DP	SPZ	NP
28 %	1,2 %	Dobrovolně + 2,1 %

3.2 Zdravotní pojištění

Platba zdravotního pojištění slouží ke krytí nutných výdajů souvisejících se zdravotní péčí pojištěnce. (Vančurová, Láchová a Zídková, 2020, s. 157)

Povinnost platit zdravotní pojištění má každá fyzická osoba, která má na území ČR trvalý pobyt, je zaměstnána u zaměstnavatele se sídlem nebo trvalým pobytem na území ČR nebo se na tuto osobu vztahují evropská nařízení a mezinárodní smlouvy. (Zákon č. 48/1997 Sb.)

Tedy každá osoba pobývající na území ČR musí být nemocensky pojištěna, ale ne všichni si zdravotní pojištění platí sami. Například za studenty, matky pobírající rodičovský příspěvek, uchazeče o zaměstnání zapsaného na úřadu práce atd., platí zdravotní pojištění stát. Osoby

bez zdanitelných příjmů, za které pojištění stát neplatí, tzv. samoplátci, musí každý měsíc své pojišťovně odvést částku, která je pro rok 2022 stanovena na 2.187 Kč. (Zilvar, © 2021)

3.2.1 Zdravotní pojištění související s příjmy z § 6

Zdravotní pojištění související s příjmy z § 6 má rozhodné období kalendářní měsíc. Zdravotní pojištění se vypočte z příjmů z kalendářního měsíce snížené o příjmy, které nejsou předmětem daně nebo jsou od daně osvobozeny. Minimální vyměřovací základ se odvíjí od minimální mzdy, která je pro rok 2022 16.200 Kč. Maximální vyměřovací základ zdravotního pojištění neexistuje. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 22, 23)

Tabulka 12 Procentuální přehled zdravotního pojištění (vlastní zpracování, dle Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 22)

Zdravotní pojištění placené zaměstnancem	Zdravotní pojištění placené zaměstnavatelem
4,5 %	9 %

3.2.2 Zdravotní pojištění související s příjmy z § 7

Zdravotní pojištění související s příjmy z § 7 má rozhodné období kalendářní rok. Za tento kalendářní rok má povinnost, tak jako u sociálního pojištění, podávat tzv. Přehled OSVČ za daný rok. V tomto přehledu se uvádí daňový základ, zaplacené zálohy na zdravotní pojištění a věci potřebné pro stanovení výše tohoto pojištění. (VZP, © 2023)

Vyměřovací základ pro OSVČ činí 50 % z DZD ze samostatné činnosti a v případě nízkého příjmu musí odvádět alespoň částku 2.627 Kč, která je určena z minimálního vyměřovacího základu, který pro rok 2022 činí 233.466 Kč. Pro rok 2023 minimální vyměřovací základ činí 241.944 Kč a minimální částka, kterou poplatník musí na zdravotní pojišťovnu odvést, činí 2.722 Kč. Tento minimální vyměřovací základ se vypočítá jako polovina průměrné mzdy vynásobená počtem kalendářních měsíců. Sazba pro výpočet pojistného pak činí 13,5 % vyměřovacího základu. (Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 26, 27)

4 MATEŘSKÁ A RODIČOVSKÁ DOVOLENÁ

„*Rodina je základ státu!*“ Myšlenka, kterou se náš stát k otázce vztahu matky s dítětem staví. Proto v České republice funguje mateřská a rodičovská dovolená, která finančně napomáhá tomu, aby si rodiče budovali vztahy s dětmi a tím jim pomáhali v jejich životní cestě.

4.1 Dávky českého systému nemocenského pojištění

Dávky českého systému nemocenského pojištění jsou odvozeny od placení sociálního pojištění, které u poplatníka, který byl zaměstnán platil zaměstnavatel ve výši 2,1 % příjmu zaměstnance nebo si je OSVČ platila dobrovolně ve stejné výši. Nárok na tyto dávky tedy vznikají jen lidem, kteří toto pojištění buď platili v době vzniku nároku na dávku nebo byli v ochranné lhůtě. (Zákon č. 187/2006 Sb.)

Tyto dávky se vypočítávají podle vyměřovacího základu poplatníka, který se vypočítává poplatníkovi z jeho příjmů za rozhodné období, kterým obvykle bývá 12 po sobě jdoucích kalendářních měsíců. Tyto příjmy jsou dále vyděleny počtem kalendářních dní, za které bylo odváděno nemocenské pojištění, aby byl zjištěn denní vyměřovací základ, který je dále zredukován podle redukčních hranic. Podle zredukovaného denního vyměřovacího základu se vypočítá dávka nemocenského pojištění. (MPSV, © 2023)

4.1.1 Peněžité pomoci v mateřství

Nárok na peněžitou pomoc v mateřství mají ženy, které před jejím nástupem, který bývá 8 až 6 týdnů před očekávaným dnem porodu, byly nemocensky pojištěny, anebo jsou v takzvané ochranné lhůtě. Pro účely PPM činní ochranná lhůta 180 kalendářních dnů od zániku nemocenského pojištění v němž byla již žena těhotná. Tato žena však musí splňovat ještě jednu podmínku, a to být před ochrannou lhůtou nemocensky pojištěná alespoň 270 dnů z posledních dvou let. Do doby účasti na nemocenském pojištění se započítává i doba soustavné přípravy na budoucí povolání, a to je-li takovéto studium úspěšně ukončeno. Podpůrní doba, tedy doba, za kterou se PPM poskytuje, činí dohromady 28 týdnů u jednoho dítěte a u dvou a více narozených dětí zároveň se tato doba prodlužuje na 37 týdnů. Nárok na tuto dávku za určitých podmínek může vzniknout i otci dítěte. (ČSSZ, © 2023)

4.1.2 Otcovská

Nárok na otcovskou dávku vzniká otci dítěte, který byl v den narození dítěte nemocensky pojištěn. U OSVČ musí toto pojištění trvat alespoň tři měsíce před nástupem na tuto dávku.

Dále musí být otcem také formálně a to tak, že musí být zapsán v rodném listě dítěte. Dávka se vztahuje na 14. dní a vybrat ji může otec do 6 týdnů po narození dítěte. Tato dávka dále náleží člověku, který převzal do své péče dítě mladší 7 let. (Hovorka, © 2021)

Za otcovskou dovolenou náleží otci dávka ve výši 70 % jeho redukováného vyměřovacího základu za kalendářní den. Denní vyměřovací základ se zjistí z příjmů za posledních 12 kalendářních měsíců, před čerpáním této dávky. (ČSSZ, © 2023)

4.1.3 Vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství

Nárok na vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství mají ženy, které kvůli těhotenství či mateřství musely být převedeny na jinou práci, která měla jiné mzdové ohodnocení a tím jim vznikla i újma v započítávání příjmu, který následně určuje výši PPM. Dávka se vypočítá jako rozdíl mezi redukováným vyměřovacím základem, který souvisí s nemocenským pojištěním a průměrným příjmem na jeden kalendářní den po převedení na jinou práci. Nárok mají i ženy, které například kojí, ale tento nárok zaniká koncem 9. měsíce po porodu. (ČSSZ, © 2023)

4.2 Dávky státní sociální podpory

Dávky státní sociální podpory nesouvisejí s žádným pojištěním. Jsou financovány druhým pilířem systému sociálního zabezpečení ČR a pomáhají rodičům se zvládnutím finanční situace, která s příchodem dětí přichází.

4.2.1 Životní minimum

„Životní minimum je minimální společensky uznaná hranice peněžních příjmů k zajištění výživy a ostatních základních osobních potřeb.“ (MPSV, © 2023)

Životní minimum je používáno k vypočítávání nároku na sociální dávky a jeho výši valorizuje vláda, podle růstu životních nákladů. (MPSV, © 2023)

4.2.2 Porodné

Porodné je jednorázová dávka státní sociální podpory, která vzniká dnem porodu dítěte či jeho převzetím do trvalé péče. Její výše je na první dítě 13.000 Kč a na druhé dítě 10.000 Kč. Podmínkou pro nárok této dávky má žena, otec nebo osoba, která převzala dítě mladší 1 roku do trvalé náhradní péče, a to na živě narozené dítě a při splnění příjmu rodiny, v

kalendářním čtvrtletí před narozením nebo převzetím tohoto dítěte, nižším než 2,7násobkem životního minima rodiny. (MPSV, © 2023)

4.2.3 Rodičovský příspěvek

Na rodičovský příspěvek má nárok ten rodič, který po celý kalendářní měsíc řádně, celodenně a osobně pečuje o nejmladší dítě v rodině. Na tuto dávku vzniká nárok všem, i rodinám s vyššími příjmy. Rodičovský příspěvek se čerpá měsíčně do rozhodující výše denního vyměřovacího základu, který se počítá z PPM nebo nemocenského pojištění v souvislosti s porodem nebo u osob přebírající dítěte do trvalé péče. Celková částka při narození jednoho dítěte činí 300.000 Kč a při 2 a více narozených dětech současně se tato částka zvyšuje o 150.000 Kč, tedy na 450.000 Kč. Nejdéle lze dávku pobírat do 4 let věku dítěte. Nárok na rodičovský příspěvek je dále podmíněn trvalým pobytem na území České republiky jak rodiče, tak dítěte. (MPSV, © 2023)

4.2.4 Příspěvek na dítě

Příspěvek na dítě je čtvrtletní dávkou státní sociální podpory. Na tuto dávku mají nárok jen rodiny s nízkými příjmy, které nepřekročí částku 3,4násobku životního minima rodiny. Dále se tato dávka přiznává na nezaopatřené děti do 26 let věku, které se buď soustavně připravují na budoucí povolání nebo nemohou žádné povolání vykonávat, ani se na povolání připravovat z důvodu nemoci. (uradprace.cz, © 2023)

Při uznání nároku na příspěvek na dítě se výše příspěvku odvíjí podle věku dítěte a podle toho, zda rodiče pracují, pobírají rodičovské příspěvky, podporu v nezaměstnanosti nebo dávky nemocenského a důchodového pojištění. V těchto případech získají rodiče dávku ve zvýšené výměře. U rodičů, kteří ani jeden dlouhodobě nepracují a nemají k tomu nějaký z těchto důvodů, se dávka přiznává v základní výši. (MPSV, © 2023)

Tabulka 13 Výše příspěvku na dítě pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle kalkulačka.org)

Věk dítěte	Základní výměr	Zvýšený výměr
Do 6 let	630 Kč	1.130 Kč
6 – 15 let	770 Kč	1.270 Kč
15 – 26 let	880 Kč	1.380 Kč

4.2.5 Jednorázový příspěvek 5.000 Kč na dítě

Jednorázový příspěvek na dítě je do 1. 7. 2023 vyplácen všem rodinám, kteří mají dítě narozené od 2. 8. 2004 až po 31. 12. 2022 a jejich celkové příjmy nepřesáhly 1.000.000 Kč.

Příspěvek je vyplácen jednorázově, ve výši 5.000 Kč na jedno dítě. (MPSV, © 2023)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 RODINA A

Praktická část bakalářské práce se zaměřuje na daňové zatížení rodin s dětmi. Vybrané rodiny charakterizují, poté analyzují jejich daňové zatížení a s použitím optimalizačních nástrojů, které budou pro rodiny s dětmi představovat nejmenší daňovou zátěž, vypracují jejich daňové přiznání. Rodiny dále dostanou doporučení, jak lépe využívat optimalizační nástroje a na jaké nemocenské a sociální dávky mají nárok s následným shrnutím jejich daňové a finanční úspory, pokud tyto doporučení využijí.

5.1 Charakteristika rodiny A

Rodinu A tvoří nesezdaný pár, paní Barbora Marná, Martin Adámek a jejich dva synové.

První dítě se jmenuje Filip Adámek a je narozen 25. 2. 2020, a od září 2022 navštěvuje mateřskou školu, za kterou paní Barbora Marná platí školkovné, které za rok 2022 činilo 1.560 Kč. Druhé dítě se jmenuje Marek Adámek, který se narodil 9. 11. 2022.

Paní Barbora Marná do odchodu na PPM s 1. dítětem pracovala od roku 2015 jako pomocná účetní v malé firmičce se smlouvou na dobu neurčitou. Práci kvůli časové a psychické náročnosti z vlastní vůle opustila v roce 2018 a rozhodla se pracovat ve větší firmě, která jí nabízela lepší platové podmínky a flexibilnější pracovní dobu. Smlouva byla ovšem do 31.12.2019 a kvůli jejímu těhotenství nebyla prodloužena. Paní Marná v roce 2022 nepracovala, pobírala rodičovský příspěvek od ledna do září. Tento příspěvek dohromady činil 120.000 Kč. Paní Marná měla termín porodu 31.10. 2022, ale z důvodu přenášení porodila až v listopadu, a protože nemá aktivní smlouvu neměla nárok na PPM a v listopadu nastoupila zpátky na rodičovský příspěvek. Do konce roku z něj měla příjem 16.600 Kč.

Pan Martin Adámek je OSVČ, podnikající v zednické činnosti, od roku 2015. V roce 2017 přerušil podnikání kvůli pracovní nabídce, která se týkala zaměstnání v zahraničí. Ze zahraničí se ovšem v roce 2018 vrátil a znovu si obnovil živnost. Pan Adámek není plátcem DPH a pracoval celý kalendářní rok 2022.

Partneři čerpají společnou hypotéku, kterou si vyřídili v roce 2019, úroky z ní činily 52.456 Kč. Partneři dále darovali ZOO Zlín peněžní dar ve výši 500 Kč.

5.2 Analýza daňového zatížení

5.2.1 Analýza daně paní Marné

Příjmy paní Barbory Marné v roce 2022 dohromady činily 136.600 Kč, ale pocházely jen z dávek sociální podpory, která spadá do osvobození od daně podle § 4 ZDP, odstavce 1, písmena i). Příjmy tedy nedosáhly 15.000 Kč, proto paní Marná nemá povinnost podávat daňové přiznání.

5.2.2 Analýza daně pana Adámka

Pan Martin Adámek má příjmy jen z dílčího základu daně ze samostatné činnosti § 7.

5.2.2.1 Dílčí základ daně podle § 7

V následujících tabulkách jsou tyto příjmy a výdaje více rozepsány.

Tabulka 14 Příjmy pana Adámka v r. 2022

Příjmy § 7	V tis. Kč
Zednické práce	387
Sádrokartonářské práce	121
Omítky	86
Opravy	30

Příjmy pana Adámka v roce 2022 činily dohromady 624.000 Kč.

Tabulka 15 Výdaje pana Adámka v r. 2022

Výdaje související s podnikáním	V tis. Kč
Materiál	208
Nářadí, náčiní	71
Poplatky	2
Pohonné hmoty	15
Ochranné pomůcky	5

Prokazatelné výdaje na samostatnou činnost dohromady činily 301.000 Kč.

Použití skutečných výdajů pomocí daňové evidence:

$$\text{DZD } \S 7 = 624\,000 - 301\,000 = 323\,000$$

Použití výdajů stanovených procentem z příjmů:

Jelikož se jedná o živnost řemeslnického charakteru uplatňuje se zde sazba 80 %.

$$\text{Výdaje} = 624\,000 * 0,80 = 499\,200$$

$$\text{DZD } \S 7 = 624\,000 - 499\,200 = 124\,800$$

5.2.2.2 *Nezdanitelné části základu daně*

Bezúplatné plnění

Pro uplatnění daru platí minimální hranice 1.000 Kč nebo 2 % ZD.

$$323\,000 * 0,02 = 6\,460 \text{ Kč}$$

$$124\,000 * 0,02 = 2\,480 \text{ Kč}$$

Minimálně si tedy pan Adámek, může uplatnit 1.000 Kč. To nesplňuje dar, který činil 500 Kč ZOO Zlín.

Úroky z úvěrů na bytové potřeby

Dále do nezdanitelného základu daně spadá hypotéka, kterou partneři uzavřeli před rokem 2021, mohou si tedy ZD snížit až o 300.000 Kč. Daňový základ si tedy pan Adámek může snížit o celou částku 52.456 Kč.

5.2.2.3 *Slevy a daňové zvýhodnění*

Pan Adámek si v daňovém přiznání může uplatnit slevu na poplatníka, a protože paní Marná nemá žádné příjmy, může využít také slevu / daňové zvýhodnění na děti. I když „školkovně“ platí paní Marná, tuto slevu si může pan Adámek uplatnit také, protože potvrzení o částce zaplacené za umístění dítěte, je psané na jméno tohoto dítěte, a ne na jméno zákonného zástupce.

Tabulka 16 Přehled slev a daňových zvýhodnění pana Adámka pro rok 2022

Sleva / Daňové zvýhodnění	Částka
Poplatník	30.840 Kč
Umístění dítěte	1.560 Kč
1. dítě	15.204 Kč
2. dítě (2 x 1.860)	3.720 Kč

5.3 Sociální pojištění

Paní Barbora Marná, Filip Adámek a Marek Adámek nemají příjmy, z kterých by plynula povinnosti platit sociální pojištění.

Podnikání pana Martina Adámka je jeho hlavním zdrojem příjmů. Z hlediska sociálního pojištění se tedy jedná o činnost hlavní, z které plyne povinnost platit měsíční zálohy OSSZ. Tyto zálohy se vypočítávají z vyměřovacího základu, který se váže na jeho daňový základ. Je-li tento základ nedostačující musí se zálohy stanovit alespoň z minimálního vyměřovacího základu, který je stanoven pro hlavní činnost. Daňový základ pana Adámka je ve výši 124.800 Kč nebo 323.000 Kč.

Tabulka 17 Výpočet měsíční zálohy na sociální pojištění pana Adámka pro rok 2023

DZ	124.800 Kč	323.000 Kč
VZ	62.400 Kč	161.500 Kč
Min. VZ	120.972 Kč	120.972 Kč
Použitý VZ	120.972 Kč	161.500 Kč
Měsíční VZ	10.081 Kč	13.459 Kč
Měsíční záloha na sociální pojištění	2.944 Kč	3.931 Kč
Měsíční platba na nemocenské pojištění	212 Kč	283 Kč

Pro pana Adámka je v z pohledu budoucích záloh na sociální pojištění, výhodnější použít daňový základ 124.800 Kč, protože tento daňový základ nemá dostatečnou hodnotu na

vyměření sociálního pojištění. Musí se zde použít minimální vyměřovací základ, který panu Adámkovy stanoví zálohy na sociální pojištění pro rok 2023 na částku 2.944 Kč za měsíc a v případě, kdy by si chtěl platit nepovinné nemocenské pojištění, na částku 212 Kč.

5.4 Zdravotní pojištění

Paní Marná byla od ledna do září a od listopadu do prosince roku 2022 na rodičovské dovolené, u které je plátcem zdravotního pojištění stát. Za říjen 2022 by měla uhradit pojištění, jako samoplátce ve výši 2.187 Kč, své zdravotní pojišťovně.

Pan Martin Adámek je OSVČ, podnikající v zednické činnosti, jakožto hlavní. Jeho příjmy rozhodné pro stanovení zdravotního pojištění byly buď 124.800 Kč nebo 323.000 Kč.

Tabulka 18 Výpočet měsíční zálohy na zdravotní pojištění pana Adámka, pro rok 2023

DZ	124.800 Kč	323.000 Kč
VZ	62.400 Kč	161.500 Kč
Min. VZ	241.944 Kč	241.944 Kč
Použitý VZ	241.944 Kč	241.944 Kč
Měsíční VZ	20.162 Kč	20.162 Kč
Měsíční záloha na zdravotní pojištění	2.722 Kč	2.722 Kč

V obou případech není dostačující vyměřovací základ pro výpočet zdravotního pojištění, proto musí být použit minimální vyměřovací základ. Měsíční záloha na zdravotní pojištění, pro rok 2023 vychází v obou případech na částku 2.722 Kč. Z toho vyplývá, že z pohledu platby zálohy na zdravotní pojištění, není pro pana Adámka podstatné, který základ daně si v daňovém priznání určí.

5.5 Výpočet daně s použitím optimalizačních nástrojů, doporučením k jejich zlepšení a celkovým zhodnocením optimalizace

Rodina A má dost možností, pomocí sociálních dávek zvýšit svůj rodinný rozpočet. Paní Marné bych s ohledem na termín porodu (31. 10. 2022) doporučila zapsat se od 1. 10. 2022 na úřad práce, vzhledem k dost velké pravděpodobnosti, že porodí až v listopadu. V případě porodu dříve by se jen z úřadu práce odhlásila a měla by jistotu, že bude mít v říjnu příjem

v podobě podpory v nezaměstnanosti, která je matkám po rodičovských dovolených poskytována a také, že jí nevznikne povinnost zaplatit zdravotní pojištění. Podpora v nezaměstnanosti je osvobozená podle § 4 ZDP, odstavce 1, písmena h), takže by jí s tímto příjmem nevznikla žádná další daňová povinnost. Pro paní Marnou by byla poskytnuta podpora v nezaměstnanosti v minimální výši, která pro 1. dva měsíce evidence činí 15 % z poloviny průměrné mzdy, tedy 5.837 Kč. V případě, že se na úřad práce nezapíše a porodí v listopadu, doporučuji podat si na zdravotní pojišťovnu oznámení pojištěnce, kde pojištěnec prohlašuje, že celodenně a řádně pečuje o dítě do 7 let věku nebo o dvě děti do 15 let věku a požádat tímto o prominutí pojistného.

Protože pan Adámek nemá moc znalostí ohledně bezúplatného plnění, myslel si, že mu dar bude odečten od základu daně. Chce-li uplatňovat vynaložené dary doporučuji mu tedy darovat v úhrnu minimálně 1.000 Kč, aby si příště mohl tento dar stoprocentně odečíst.

Pro pana Adámka je nejvýhodnější použít výdaje stanovené procentem z příjmů, jak z pohledu daňového, tak i pro budoucí platby záloh na sociální pojištění, které by při použití výdajů stanovených procentem z příjmů činily 2.944 Kč. Zálohy na nemocenské pojištění, by v tomto případě činily 212 Kč, proto doporučuji si toto pojištění začít platit, už jen z důvodu finanční zátěže, kterou by v případě nemoci rodině způsobil. Zálohy na zdravotní pojištění jsou jak při použití skutečných výdajů, tak při použití výdajů stanovených procentem z příjmů stejné. Budoucí záloha na zdravotní pojištění pana Adámka činí 2.722 Kč. Při použití výdajů stanovených procentem z příjmů si pan Adámek může uplatnit všechny slevy, na které má nárok a dále panu Adámkovi nevzniká povinnost platit zálohy na daň z příjmů.

Tabulka 19 Daňové přiznání pana Adámka s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022

Položka	Částka v Kč
Dílčí základ daně § 7	124.800
Základ daně	124.800
Nezdanitelné části ZD	52.456
- Úroky z úvěrů na bytové potřeby	52.456
Upravený ZD	72.344
Upravený ZD zaokrouhlený na 100 Kč dolů	72.300
Daň	10.845
Slevy na dani	32.400
- Poplatník	30.840
- Umístění dítěte	1.560
Daň po slevách	0
Daňové zvýhodnění	18.924
- 1. dítě	15.204
- 2. dítě	3.720
Daňový bonus	18.924
Zaplacené zálohy na daň	0
Přeplatek daně	18.924

Partnerům doporučuji si požádat o dávku sociální podpory v podobě porodného, příspěvků na děti a jednorázového příspěvku na děti. O otcovskou dávku by si pan Adámek mohl požádat pouze v případě, že si platil nepovinné nemocenské pojištění.

5.5.1 Porodné

Pro účely porodného se u paní Marné budou posuzovat příjmy za 3 měsíce před porodem. U pana Adámka, jelikož je OSVČ, se příjmy pro účely porodného berou z posledního daňového přiznání. Pan Adámek v přiznání roku 2021 použil výdaje procentem z příjmů, je tedy jeho příjem stanoven na polovinu průměrné mzdy. Rodina, která žádá o porodné nesmí přesáhnout příjem 2,7násobku životního minima rodiny, to znamená, že se sčítají příjmy obou rodičů, a dokonce i příjmy dětí, tyto příjmy se poté vydělí počtem členů rodiny. Do těchto příjmů se započítávají všechny příjmy, tedy i ty v podobě rodičovského příspěvku, peněžité pomoci v mateřství a podpory v nezaměstnanosti. Příjem z porodného dále neuvádějí v daňové přiznání, protože jde o příjem osvobozený podle § 4 ZDP, odstavce 1, písmena i).

Tabulka 20 Výpočet nároku na porodné - Rodina A

	S evidencí na ÚP	Bez evidence na ÚP
Životní minimum pro 1. osobu	4.250 Kč	4.250 Kč
Životní minimum pro 2. osobu	3.840 Kč	3.840 Kč
Životní minimum pro osobu do 6 let	2.360 Kč	2.360 Kč
2,7násobek životního minima na měsíc	34.587 Kč	34.587 Kč
Příjem paní Marné (Srpen, Září, Říjen)	26.668 Kč	32.505 Kč
Příjem pana Adámka (3 x 19 455,50)	58.367 Kč	58.367 Kč
Průměrný příjem rodiny na měsíc	28.345 Kč	30.291 Kč
Uznání nároku na porodné	ANO	ANO

Rodina A má nárok na porodné, které na druhé dítě činí 10.000 Kč.

5.5.2 Příspěvky na děti

Pro účely příspěvků na děti se příjmy vypočítávají z posledního čtvrtletí a počítají se obdobně jako pro účely porodného, ale s tím rozdílem, že se dávka počítá každé nové čtvrtletí a pro OSVČ se příjmy do data 30.6. počítají z daňového přiznání předchozího roku. Pan Adámek v přiznání roku 2020 a 2021 použil výdaje procentem z příjmů, jeho příjem je tedy stanoven na polovinu průměrné mzdy. Rodina žádající o příspěvek na děti nesmí překročit částku 3,4násobku životního minima rodiny.

Tabulka 21 Výpočet nároku na příspěvek na děti pro 1. čtvrtletí roku 2022 – Rodina A

Položka	Částka
Životní minimum pro 1. osobu	3.550 Kč
Životní minimum pro 2. osobu	3.200 Kč
Životní minimum pro osobu do 6 let	1.970 Kč
3,4násobek životního minima na měsíc – 1.Q	29.648 Kč
Příjem paní Marné	39.999 Kč
Příjem pana Adámka (3 x 18 919,50)	56.759 Kč
Průměrný příjem rodiny na měsíc	32.253 Kč
Uznání nároku na příspěvek na děti	NE

V 1. čtvrtletí by rodina A na nárok na příspěvek na děti nedosáhla, protože její příjmy byly vyšší než 3,4násobku životního minima rodiny. Rozdíl mezi těmito částkami je však velmi malý, a proto bylo zapotřebí ve 2. čtvrtletí podat znovu žádost.

Tabulka 22 Výpočet nároku na příspěvek na děti pro 2. čtvrtletí roku 2022 – Rodina A

Položka	Částka
Životní minimum pro 1. osobu	3.910 Kč
Životní minimum pro 2. osobu	3.530 Kč
Životní minimum pro osobu do 6 let	2.170 Kč
3,4násobek životního minima na měsíc – 2.Q	32.674 Kč
Příjem paní Marné	39.999 Kč
Příjem pana Adámka (3 x 18 919,50)	56.759 Kč
Průměrný příjem rodiny na měsíc	32.253 Kč
Uznání nároku na příspěvek na děti	ANO

Ve 2. čtvrtletí nárok na dávku již vznikl. Rodiče, kteří buď to pracují nebo pobírají rodičovský příspěvek, spadají do skupiny, která má vyšší příspěvky na děti. U dítěte do 6 let věku se jedná o částku 1.130 Kč za měsíc.

Tabulka 23 Výpočet nároku na příspěvek na děti pro 3. čtvrtletí roku 2022 – Rodina A

Položka	Částka
Životní minimum pro 1. osobu	4.250 Kč
Životní minimum pro 2. osobu	3.840 Kč
Životní minimum pro osobu do 6 let	2.360 Kč
3,4násobek životního minima na měsíc – 3.Q	35.530 Kč
Příjem paní Marné	40.002 Kč
Příjem pana Adámka (3 x 19 455,50)	58.367 Kč
Průměrný příjem rodiny na měsíc	32.790 Kč
Uznání nároku na příspěvky na děti	ANO

Ve 3. čtvrtletí nárok na dávku přetrvál. Opět by rodina A získala 1.130 Kč / měsíc.

Tabulka 24 Výpočet nároku na příspěvek na děti pro 4. čtvrtletí roku 2022 – Rodina A

	S evidencí na ÚP	Bez evidence na ÚP
Životní minimum pro 1. osobu	4.250 Kč	4.250 Kč
Životní minimum pro 2. osobu	3.840 Kč	3.840 Kč
Životní minimum pro osobu do 6 let	2.360 Kč	2.360 Kč
3,4násobek životního minima – za Říjen	35.530 Kč	35.530 Kč
3,4násobek životního minima – na Listopad a Prosinec	43.554 Kč	43.554 Kč
3,4násobek životního minima na měsíc – 4.Q	40.880 Kč	40.880 Kč
Příjem paní Marné (Říjen, Listopad, Prosinec)	16.600 Kč	22.437 Kč
Příjem pana Adámka (3 x 19 455,50)	58.367 Kč	58.367 Kč
Průměrný příjem rodiny na měsíc	24.989 Kč	26.935 Kč
Uznání nároku na příspěvky na děti	ANO	ANO

Ve 4. čtvrtletí roku 2022, se rodina A rozrostla ještě o jednoho člena. Opět dosáhla na příspěvky na děti ve výši 1.300 Kč/ měsíc na 1 dítě.

5.5.3 Jednorázový příspěvek na dítě

Paní Marná v roce 2021 pobírala rodičovský příspěvek ve výši 13.333 Kč/ měsíc a pan Adámek v roce 2021 použil v daňovém přiznání výdaje stanovené procentem z příjmů, jeho

příjem tak činil polovinu průměrné mzdy, která je pro účely jednorázového příspěvku počítána jako pro příspěvek na dítě. Tedy do 30.6. 2021 měl příjmy 18.919,50 Kč /měsíc a od 1.7.2021 tyto příjmy činily 19.455,50 Kč/ měsíc.

$$\text{Příjem rodiny} = (12 * 13\,333) + (6 * 18\,919,50) + (6 * 19\,455,50)$$

$$\text{Příjem rodiny} = 390.246 \text{ Kč}$$

Příjem rodiny ani z daleka nedosahuje příjmu 1.000.000 Kč. Obě jejich děti splňují potřebný věk, a proto jim dávka 5.000 Kč / dítě bude přiznána.

5.5.4 Cash Flow rodiny A

Při využití možností, které rodina A má, tedy využití všech nezdanitelných částí daně, slev na dani a dávek sociální podpory, by se jejich celkové daňové a finanční zatížení mohlo zoptimalizovat až o částku 61.248 Kč.

Tabulka 25 Celková částka optimalizace rodiny A

Položka	Částka
Ušetřené peníze za pojištění paní Marné 10/2022	2.187 Kč
Podpora v nezaměstnanosti paní Marné	5.837 Kč
Porodné	10.000 Kč
Příspěvek na děti	14.300 Kč
Jednorázový příspěvek na děti	10.000 Kč
Doplatek/Přeplatek daně pana Adámka	+ 18.924 Kč
Celkem	61.248 Kč

6 RODINA B

V této kapitole se budu zabývat rodinou B, jejich charakteristikou, analýzou jejich daňového zatížení a vypracování daňových příznání s použitím optimalizačních nástrojů. Rodina dostane doporučení ohledně lepší optimalizace daně a využití Úřadu práce. Dále dostane doporučení, na které sociální a nemocenské dávky mají nárok s následným shrnutím jejich daňové a finanční úspory, pokud tyto doporučení využijí.

6.1 Charakteristika rodiny B

Rodina B se skládá z pana Jana Hrnčíře, Ivany Hrnčířové a jejich dcery Jany Hrnčířové. Dále ve společně hospodařící domácnosti s nimi žijí Ivan a Milan Jakoubkovi, kteří jsou synové paní Ivany Hrnčířové z 1. manželství.

Dcera Jana Hrnčířová se narodila 2. 1. 2015 a od září roku 2021 navštěvuje základní školu. Ivan Jakoubek se narodil 15. 2. 2000. Na počátku roku 2022 je studentem 2. ročníku, vysoké školy a na této škole také pokračuje po konci prázdnin, jako student 3. ročníku. Po celý rok 2022 měl platnou dohodu o pracovní činnosti, na pozici dělník ve výrobě. Z této dohody získal odměnu dohromady 70.400 Kč.

Milan Jakoubek se narodil 14. 4. 2003 a dne 28. 5. 2022 úspěšně absolvoval maturitní zkoušku. Jelikož nechtěl dále studovat, začal si hledat práci, kterou bohužel do konce roku 2022 nenašel.

Paní Ivana Hrnčířová pracuje jako švadlena, kterou se vyučila v roce 1993. Nejprve byla zaměstnána u větší firmy, ale postupem času si sama vytvořila vlastní klientelu a v roce 2006 se stala OSVČ. Paní Hrnčířová měla v roce 2021 nehodu, u které si zlomila ruku, to ji indisponovalo až do dubna 2022. Paní Hrnčířová si neplatila nepovinnou platbu na nemocenské pojištění, což mělo za následek, že až do konce května neměla žádné příjmy. Paní Hrnčířová darovala v roce 2022 2x krev.

Pan Jan Hrnčíř se vyučil jako automechanik a od roku 2014 pracuje pro velkou automobilovou firmu, ve které se postupně z dělnické pozice vypracoval na mistra ve výrobě aut. Pracoval celý rok a jeho příjmy tak dosáhly částky 644.300 Kč.

Pan Hrnčíř vlastní byt, který pronajímá za 9.000 Kč měsíčně a dále v roce 2022 prodal dům, který vlastnil od roku 2000, kdy ho zdědil po rodičích. Tento dům prodal za 3.500.000 Kč.

6.2 Analýza daňového zatížení

6.2.1 Analýza daně paní Hrnčířové

Paní Ivana Hrnčířová měla v roce 2022 příjmy ze samostatné činnosti, které jsou rozepsány v následující tabulce. Pod touto tabulkou jsou podrobně rozepsány i výdaje spojené s touto činností.

6.2.1.1 Dílčí základ daně podle § 7

Tabulka 26 Příjmy paní Hrnčířové v r. 2022

Příjmy § 7	V tis. Kč
Oblečení na míru	62
Úpravy oblečení	3
Opravy	9

Příjmy paní Hrnčířové dohromady činily 74.000 Kč.

Tabulka 27 Výdaje paní Hrnčířové v r. 2022

Výdaje související s podnikáním	V tis. Kč
Látky	15
Drobný materiál	2
Šicí potřeby	2
Poplatky	1

Výdaje, které byly vynaloženy k této činnosti dosahují výše 20.000 Kč.

Použití skutečných výdajů pomocí daňové evidence:

$$\text{DZD § 7} = 74\,000 - 20\,000 = 54\,000 \text{ Kč}$$

Použití výdajů stanovených procentem z příjmů:

Paní Hrnčířová je švadlena, tudíž její živnost spadá do řemeslnického podnikání, u které se výdaje ohodnocují částkou 80 % z jejích příjmů.

$$\text{Výdaje} = 74\,000 * 0,80 = 59\,200 \text{ Kč}$$

$$\text{DZD § 7} = 74\,000 - 59\,200 = 14\,800 \text{ Kč}$$

6.2.1.2 *Nezdanitelné části základu daně*

Bezúplatné plnění

Paní Hrnčířová darovala v roce 2022 2 x krev. Částka za jeden odběr činní 3.000 Kč. Ze základu daně si tedy může odečíst 6.000 Kč.

6.2.2 *Analýza daně pana Hrnčíře*

Příjmy pana Hrnčíře se skládají z § 6 a z § 9. Dále měl příjem z prodeje domu 3.500.000 Kč. Tento dům zdědil po rodičích v roce 2000, a proto je jeho prodej podle § 4 ZDP, odstavce 1, písmena b), osvobozen od daně z příjmů.

6.2.2.1 *Dílčí základ daně podle § 6*

Ze závislé činnosti pan Jan Hrnčíř utřzil částku 644.300 Kč.

6.2.2.2 *Dílčí základ daně podle § 9*

Pan Hrnčíř je vlastníkem bytu, který celý kalendářní rok 2022 pronajímal za částku 9.000 Kč měsíčně. Ročně tedy pan Hrnčíř, z tohoto pronájmu utřzil 108.000 Kč. Byt je ve výborném stavu, a proto na jeho údržbu nevynaložil žádné výdaje, proto využije výdaje stanovené procentem z příjmů.

$$\text{Výdaje procentem z příjmů} = 108\,000 * 0,3 = 32\,400 \text{ Kč}$$

$$\text{DZD § 9} = 108\,000 - 32\,400 = 75\,600 \text{ Kč}$$

6.2.2.3 *Slevy a daňové zvýhodnění*

Protože se předpokládalo, že si paní Hrnčířová bude uplatňovat všechny děti, pan Hrnčíř si je neuplatňoval ve své mzdě. Nárok na možnost uplatnění bonusu na děti vzniká až po dosažení příjmu 6násobku minimální mzdy, která pro rok 2022 činila 16.200 Kč. Příjem za kalendářní rok 2022 musí být tedy alespoň 97.200 Kč a toho paní Hrnčířová nedosáhla. Bohužel, ale také přesáhla příjmy, které jsou rozhodné pro uplatňování slevy na manželku, tedy příjmy 68.000 Kč.

Tabulka 28 Přehled slev a daňových zvýhodnění rodiny Hrnčířů pro rok 2022

Slevy/ Daňové zvýhodnění	Částka
Poplatník	30. 840 Kč
1. dítě	15.204 Kč
2. dítě	22.320 Kč
3. dítě (2.320 x 8)	18.560 Kč

6.2.3 Analýza daně pana Ivana Jakoubka

Pan Ivan Jakoubek je sice ještě studentem, ale dosáhl příjmu 70.400 Kč. Příjem pocházel z dohody o pracovní činnosti, která spadá pod § 6 – Příjmy ze závislé činnosti, měl by tedy podávat daňové přiznání. Jako všichni má i pan Jakoubek nárok na slevu na poplatníka ve výši 30.840 Kč a dále má nárok na slevu na studenta ve výši 4.020 Kč.

6.3 Sociální pojištění

Paní Ivana Hrnčířová podniká na hlavní činnost, s tím je spjatá povinnost každý měsíc odvádět sociální pojištění. Její daňový základ činní 14.800 Kč nebo 54.000 Kč.

Tabulka 29 Výpočet měsíční zálohy na sociální pojištění paní Hrnčířové, pro rok 2023

DZ	14.800 Kč	54.000 Kč
VZ	7.400 Kč	27.000 Kč
Min. VZ	120.972 Kč	120.972 Kč
Použitý VZ	120.972 Kč	120.972 Kč
Měsíční VZ	10.081 Kč	10.081 Kč
Měsíční záloha na sociální pojištění	2.944 Kč	2.944 Kč
Měsíční platba na nemocenské pojištění	212 Kč	212 Kč

Ani jeden z daňových základů nedosahuje takové hodnoty, z které by se vypočítal dostatečný vyměřovací základ pro stanovení sociálního pojištění. Paní Hrnčířová tedy musí v obou případech použít minimální vyměřovací základ a v roce 2023 platit zálohy na sociální pojištění ve výši 2.944 Kč. Tyto zálohy bude muset platit i v měsících, kdy bude práce

neschopná. Měsíční záloha na nemocenské pojištění, které zabrání jak výpadku příjmů, tak platbě těchto záloh, v případě pracovní neschopnosti, činí pro rok 2023, 212 Kč.

Za rok 2022 paní Hrnčířová odváděla zálohy na sociální pojištění vypočítané z minimálního vyměřovacího základu, který činil 116.736 Kč. Zálohy paní Hrnčířové v roce 2022 činily 2.841 Kč měsíčně.

Pan Jan Hrnčíř měl příjmy ze závislé činnosti ve výši 644.300 Kč z této činnosti odvedl sociální pojištění v rámci mzdy. Měsíční mzda činila v průměru 53.692 Kč.

Tabulka 30 Výše měsíční platby sociálního pojištění pana Hrnčíře v roce 2022

Příjmy z § 6	53.692 Kč
Zaměstnanec	3.490 Kč
Zaměstnavatel	13.316 Kč

Pan Ivan Jakoubek byl zaměstnaný na dohodu o pracovní činnosti ta spadá do § 6 – Příjmy ze závislé činnosti. Panu Jakoubkovi povinnost platit sociální pojištění vplynula jen ve dvou měsících. V těchto dvou měsících měl příjem ve výši 21.200 Kč / měsíc.

Tabulka 31 Výše měsíční platby sociálního pojištění pana Jakoubka v roce 2022

Příjmy z § 6	21.200 Kč
Zaměstnanec	1.378 Kč
Zaměstnavatel	5.258 Kč

Poplatník nemající příjmy nemá povinnost platit sociální pojištění, proto panu Milanu Jakoubkovi tato povinnost nevznikla.

6.4 Zdravotní pojištění

Paní Ivana Hrnčířová je OSVČ podnikající na hlavní činnost jako švadlena, musí tedy odvádět zálohy na zdravotní pojištění. Její daňový základ, který je potřebný k výpočtu zdravotního pojištění, činí 14.800 Kč nebo 54.000 Kč.

Tabulka 32 Výpočet měsíční zálohy na zdravotní pojištění paní Hrnčířové, pro rok 2023

DZ	14.800 Kč	54.000 Kč
VZ	7.400 Kč	27.000 Kč
Min. VZ	241.944 Kč	241.944 Kč
Použitý VZ	241.944 Kč	241.944 Kč
Měsíční VZ	20.162 Kč	20.162 Kč
Měsíční záloha na zdravotní pojištění	2.722 Kč	2.722 Kč

Paní Hrnčířová musí v obou případech použít minimální vyměřovací základ, protože vyměřovací základ pro zdravotní pojištění, vypočítaný z jejich možností daňového základu není dostačující. Proto není pro paní Hrnčířovou, z pohledu zdravotního pojištění podstatné, který základ daně v daňovém přiznání využije. Její měsíční záloha na zdravotní pojištění, pro rok 2023, činí 2.722 Kč.

V roce 2022 paní Hrnčířová odváděla zálohy na zdravotní pojištění v minimální výši a to 2.627 Kč, která se vypočítala z minimálního vyměřovacího základu, který pro rok 2022 činil 233.466 Kč.

Pan Jan Hrnčíř odvedl v roce 2022 zdravotní pojištění, které mu bylo strhnuto ze mzdy, tato mzda činila v průměru 53.692 Kč. V roce 2022 měl příjmy ze závislé činnosti ve výši 644.300 Kč.

Tabulka 33 Výše měsíční platby zdravotního pojištění pana Hrnčíře v roce 2022

Příjmy z § 6	53.692 Kč
Zaměstnanec	2.417 Kč
Zaměstnavatel	4.833 Kč

Pan Ivan Jakoubek byl zaměstnaný v roce 2022 na dohodu o pracovní činnosti, z které plyne povinnost platit zdravotní pojištění, tato povinnost však nabyla platnosti jen v červenci a srpnu 2022. V těchto měsících měl příjem, který převyšoval částku 3.499 Kč. Pan Jakoubek měl v těchto měsících příjem ve výši 21.200 Kč / měsíc.

Tabulka 34 Výše měsíční platby zdravotního pojištění pana Ivana Jakoubka v roce 2022

Příjmy z § 6		21.200 Kč
Zaměstnanec		954 Kč
Zaměstnavatel		1.908 Kč

Panu Milanovi Jakoubkovi od září 2022 přichází povinnost platit zdravotní pojištění. Jako samoplátce zaplatí každý měsíc 2.187 Kč. Za rok 2022 činní tato povinnost 8.748 Kč.

6.5 Výpočet daně s použitím optimalizačních nástrojů, doporučením k jejich zlepšení a celkovým zhodnocením optimalizace

Paní Hrnčířová měla v roce 2022 zdravotní problémy, které vedly k tomu, že neměla od ledna do dubna možnost nějakého výdělku a příjem neměla až do května. Protože si paní Hrnčířová neplatila nepovinné nemocenské pojištění, musela v těchto měsících odvádět zálohy na zdravotní a sociální pojištění. Doporučila bych paní Hrnčířové v takovémto případě zvážit pozastavení živnosti a zapsání se na úřad práce, kde by pobírala podporu v nezaměstnanosti, která sice u většiny OSVČ není velká, ale lepší nějaký příjem než žádný, a až po opětovném nasmlouvání práce si živnost opět obnovit. Příjmy z podpory v nezaměstnanosti se nezapočítávají do základu daně, protože jsou od daně osvobozeny podle § 4 ZDP, odstavce 1, písmena h), tedy by jí z této podpory ani nevznikala větší daňová zátěž a odpadla by jí také povinnost odvést zdravotní pojištění.

Pro další takový případ bych jí doporučila začít platit nepovinné nemocenské pojištění, které by ji uchránilo před výpadkem příjmů. Nemocenské pojištění jí pro rok 2023 vychází na platbu 212 Kč, která je vcelku zanedbatelná a v případě nemoci by po 14. dnech pobírala dávku nemocenského pojištění.

Dále by si paní Hrnčířová měla hlídat příjem, kvůli možnosti uplatnění slevy na manželku, kterou by si uplatnil její manžel. Možnost tohoto uplatnění přesáhla v tomto případě o 6.000 Kč.

Pro paní Hrnčířovou je z daňového pohledu nejlepší možnost použít výdaje stanovené procentem. U možnosti skutečných výdajů i výdajů stanovených procentem musí použít minimální vyměřovací základ, jak u sociálního pojištění, tak i u zdravotního pojištění, proto je z tohoto pohledu jedno, který způsob výpočtu výdajů použije. Budoucí zálohy na sociální

pojištění činní 2.944 Kč a pro nepovinné nemocenské pojištění činní zálohy 212 Kč. Zálohy na zdravotní pojištění jí pro rok 2023, vycházejí na částku 2.722 Kč. Paní Hrnčířové nevzniká povinnost platit zálohy na daň z příjmů.

Tabulka 35 Daňové priznání paní Hrnčířové s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022

Položka	Částka v Kč
Dílčí základ daně § 7	14.800
Základ daně	14.800
Nezdanitelné části ZD	6.000
- Bezúplatné plnění	6.000
Upravený ZD	8.800
Upravený ZD zaokrouhlený na 100 Kč dolů	8.800
Daň	1.320
Slevy na dani	30.840
- Poplatník	30.840
Daň po slevách	0
Daňová povinnost	0
Zaplacené zálohy na daň	0
Doplatek/Přeplatek daně	0

Pan Hrnčíř by se mohl zamyslet nad možnostmi, jak si pomocí nezdanitelných částí základu daně snižovat svoji daňovou zátěž. Nejjednodušší možností bez nutnosti nějaké peněžní investice, je snižovat si základ daně pomocí darování krve. Touto cestou si může snížit svůj daňový základ až o 12.000 Kč, což v konečné dani, při sazbě 15 % činní částku 1.800 Kč a může mít dobrý pocit, že pomohl nějakému dalšímu člověku, který krev potřeboval. Pan Hrnčíř dále nevěděl o možnosti, uplatnit si daňové zvýhodnění na nevlastní děti Ivana a Milana Jakoubkovy, které dohromady činilo 40.880 Kč. Kdyby příjmy paní Hrnčířové

nepřevýšily 68.000 Kč, mohl by si pan Hrnčíř snížit svůj daňový základ o slevu na manželku, která činí 24.840 Kč za rok.

Tabulka 36 Daňové přiznání pana Hrnčíře s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022

Položka	Částka v Kč
Dílčí základ daně § 6	644.300
Dílčí základ daně § 9	75.600
Základ daně	719.900
Nezdanitelné části ZD	0
Upravený ZD	719.900
Upravený ZD zaokrouhlený na 100 Kč dolů	719.900
Daň	107.985
Slevy na dani	86.924
- Poplatník	30.840
- 1. dítě	15.204
- 2. dítě	22.320
- 3. dítě	18.560
Daň po slevách	21.061
Daňová povinnost	21.061
Zaplacené zálohy na daň	65.820
Přeplatek daně	44.759

Za pana Hrnčíře bylo v roce 2022 odvedeno na sociálním pojištění dohromady 201.672 Kč a na zdravotním pojištění 87.000 Kč.

Milan Jakoubek by se také měl zamyslet nad zápisem na úřad práce. Pan Jakoubek sice nárok na podporu v nezaměstnanosti nemá, protože neodváděl sociální pojištění, ale odpadne mu povinnost za sebe odvést zdravotní pojištění, ve výši 2.187 Kč za měsíc, tedy dohromady

8.748 Kč za rok 2022. Úřad práce by mu také mohl pomoci s hledáním zaměstnání nebo pomocí projektů mu zvýšit jeho kvalifikaci.

Panu Ivanu Jakoubkovi bych doporučila, aby si DPČ udržoval, až do konce školní docházky, protože v případě, že by nastoupil na úřad práce jako uchazeč o zaměstnání, měl by nárok na podporu v nezaměstnanosti, protože z příjmů z DPČ se po 3.499 Kč odvádí sociální pojištění, tedy důchodové (které za něj kromě něj odvádí i jeho zaměstnavatel). Z tohoto pojištění plyne nárok na podporu v nezaměstnanosti.

Tabulka 37 Daňové přiznání pana Ivana Jakoubka s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022

Položka	Částka v Kč
Dílčí základ daně § 6	70.400
Základ daně	70.400
Nezdanitelné části ZD	0
Upravený ZD	70.400
Upravený ZD zaokrouhlený na 100 Kč dolů	70.400
Daň	10.560
Slevy na dani	34.860
- Poplatník	30.840
- Student	4.020
Daň po slevách	0
Daňová povinnost	0
Zaplacené zálohy na daň	550
Přeplatek daně	550

Za pana Ivana Jakoubka byla odvedena, v rámci sociálního pojištění, částka 13.272 Kč a v rámci zdravotního pojištění, částka 5.724 Kč.

Rodina B by si také měla zažádat o jednorázový příspěvek na dítě. O tento příspěvek však mohou požádat jen na dceru Janu Hrnčířovou, která je narozená v roce 2015 a věkově splňuje nárok na tuto dávku.

6.5.1 Dávka nemocenského pojištění paní Hrnčířové pro rok 2023

Paní Hrnčířová má vyměřovací základ pro sociální pojištění roven minimálnímu vyměřovacímu základu, tedy částce 120.972 Kč. Z této částky se dávky nemocenského pojištění počítají.

$$\text{Denní vyměřovací základ} = 120.972 / 365 = 331,43 \text{ Kč}$$

$$1. \text{ redukční hranice (do 1.298 Kč)} = 331,43 * 90 \% = 298,29 \text{ Kč}$$

$$\text{Denní dávka nemocenského pojištění do 30. dne nemoci} = 299 * 60 \% = 179 \text{ Kč}$$

$$\text{Denní dávka nemocenského pojištění od 31. do 60. dne nemoci} = 299 * 66 \% = 197 \text{ Kč}$$

$$\text{Denní dávka nemocenského pojištění od 31. do 60. dne nemoci} = 299 * 72 \% = 215 \text{ Kč}$$

6.5.2 Podpora v nezaměstnanosti paní Hrnčířové

Paní Hrnčířové by byla poskytnuta pro 1. dva měsíce evidence na ÚP podpora ve výši 65 % z vyměřovacího základu. Další 2 měsíce 50 % z vyměřovacího základu a poslední měsíc 45 % z vyměřovacího základu. Paní Hrnčířová odvádí sociální pojištění z minimálního vyměřovacího základu.

$$\text{Podpora v nezaměstnanosti pro měsíc Leden a Únor} = 9\,728 * 65 \%$$

$$\text{Podpora v nezaměstnanosti pro měsíc Leden a Únor} = 6.323 \text{ Kč}$$

$$\text{Podpora v nezaměstnanosti pro měsíc Březen a Duben} = 9\,728 * 50\%$$

$$\text{Podpora v nezaměstnanosti pro měsíc Březen a Duben} = 4.864 \text{ Kč}$$

$$\text{Podpora v nezaměstnanosti pro měsíc Květen} = 9\,728 * 45 \%$$

$$\text{Podpora v nezaměstnanosti pro měsíc Květen} = 4.378 \text{ Kč}$$

6.5.3 Jednorázový příspěvek na dítě

Paní Hrnčířová v daňové priznání za rok 2021 použila výdaje stanovené procentem z příjmů. To znamená, že její příjmy se započítávají jako polovina průměrné mzdy. Do 30.6. 2021 se jí příjmy počítají 18.919,50 Kč /měsíc a od 1.7.2021 jsou tyto příjmy zvýšeny na částku

19.455,50 Kč/ měsíc. Pan Hrnčíř měl obdobné příjmy ze zaměstnání a nájmu jako v roce 2022. Jedná se o částku 719.900 Kč.

$$\text{Příjem rodiny} = (6 * 18\,919,50) + (6 * 19\,455,50) + 719\,900$$

$$\text{Příjem rodiny} = 950.150 \text{ Kč}$$

Příjem rodiny nedosahuje příjmu 1.000.000 Kč mají tedy nárok na dávku 5000 Kč.

6.5.4 Cash Flow rodiny B

Při využití evidence ÚP jak u paní Hrnčířové, tak u pana Milana Jakoubka a dalších možností optimalizace daně a dostupných dávek sociální podpory, by se celková daňová a finanční zátěž rodiny B zoptimalizovala o částku 113.149 Kč.

Tabulka 38 Celková částka optimalizace rodiny B

Položka	Částka
Ušetřené peníze za sociálním pojištěním paní Hrnčířové (5 x 2.841)	14.205 Kč
Ušetřené peníze za zdravotním pojištěním paní Hrnčířové (5 x 2.627)	13.135 Kč
Podpora v nezaměstnanosti paní Hrnčířové	26.752 Kč
Ušetřené peníze za zdravotním pojištěním pana Milana Jakoubka (4 x 2.187)	8.748 Kč
Jednorázový příspěvek na děti	5.000 Kč
Přeplatek daně pana Hrnčíře	44.759 Kč
Přeplatek daně pana Ivana Jakoubka	550 Kč
Celkem	113.149 Kč

7 RODINA C

V kapitole 7 charakterizují rodinu C, analyzují jejich daňové zatížení a vypracují jejich daňové přiznání s použitím optimalizačních nástrojů. Následně rodina C dostane doporučení, na které nemocenské a sociální dávky mají nárok a jak si lépe zoptimalizovat svou daňovou povinnost. Na konci kapitoly shrnu jejich daňovou a finanční úsporu, pokud tyto doporučení využijí.

7.1 Charakteristika Rodiny C

Rodina C jsou mladí manželé Kohoutkovi. Paní Hana Kohoutková a pan Lukáš Kohoutek, kteří se stali 27.5. 2022 hrdými rodiči Aleny Kohoutkové.

Paní Hana Kohoutková má vystudovanou vysokou školu se zaměřením na státní správu. Od roku 2015 je zaměstnaná na úřadu práce jako zprostředkovatelka zaměstnání. Na peněžitou pomoc v mateřství nastoupila 6 týdnů před očekávaným dnem porodu, který byl 23. 5. 2022, tedy 11. 4. 2022. PPM pobírala 28. týdnů, tedy do 24. 10. 2022 poté začala pobírat rodičovský příspěvek. V roce 2022 měla příjem ze zaměstnání 92.255 Kč, z PPM 135.105 Kč a z rodičovského příspěvku 18.300 Kč.

Pan Lukáš Kohoutek se vyučil jako truhlář a od roku 2021 je zaměstnaný ve firmě, která vyrábí kuchyňské linky. V roce 2022 měl problémy se zády, které vyústily až v pracovní neschopnost, která trvala od 30.9. do 23. 12. 2022. Za tuto neschopnost mu byla přiznána od zaměstnavatele částka 7.560 Kč a z ČSSZ, částka ve výši 24.800 Kč. Zbytek roku řádně docházel do zaměstnání a dosáhl příjmů 162.560 Kč. Pan Kohoutek za rok 2022 daroval členský příspěvek ve výši 2.700 Kč odborové organizaci. Dále si platí penzijní pojištění ve výši 1.500 Kč za měsíc a v roce 2022 byl 3x darovat krev.

Manželé Kohoutkovi jsou sezdáni od 20. 8. 2022. Společně čerpají hypotéku, kterou si uzavřeli v únoru 2022, úroky z ní činí 60.589 Kč.

7.2 Analýza daňového zatížení

7.2.1 Analýza daně paní Hany Kohoutkové

Paní Hana Kohoutková, i když je na rodičovské dovolené, má povinnost podávat daňové přiznání, protože měla příjmy ze zaměstnání, které převyšovaly 15.000 Kč. PPM (135.105 Kč) je pro účely DPFO osvobozená podle § 4 ZDP, odstavce 1, písmena h) a rodičovský příspěvek (18.300 Kč) je osvobozen podle § 4 ZDP, odstavce 1, písmena i).

7.2.1.1 Dílčí základ daně podle § 6

Paní Hana Kohoutková měla v roce 2022 příjem ze závislé činnosti, který činil 92.522 Kč.

7.2.1.2 Nezdanitelné části základu daně

Úroky z úvěrů na bytové potřeby

S manželem Lukášem Kohoutkem mají společně uzavřenou smlouvu o hypotečním úvěru, ze které plynou úroky ve výši 60.589 Kč. Dohodli se, že si o tyto úroky bude snižovat základ daně pan Lukáš Kohoutek.

7.2.1.3 Slevy a daňové zvýhodnění

Tak jako každý poplatník, který podepsal prohlášení poplatníka DPFO ze závislé činnosti, má také paní Kohoutková nárok na slevu na poplatníka, která se uplatňuje v plné výši 30.840 Kč za rok, i když ji celý rok paní Kohoutková nevyužila.

7.2.2 Analýza daně pana Lukáše Kohoutka

Příjmy pana Lukáše Kohoutka vyplývají jen z § 6, tedy ze závislé činnosti.

7.2.2.1 Dílčí základ daně podle § 6

Pan Kohoutek má v roce 2022 příjmy ze závislé činnosti ve výši 162.560 Kč. Náhrada mzdy, kterou obdržel od zaměstnavatele (7.560 Kč) je podle § 6 ZDP, odstavce 9, písmena t, osvobozena. Dále je také osvobozena částka 24.800 Kč, podle § 4 ZDP, odstavce 1, písmena h), která vplynula z nemocenského pojištění.

7.2.2.2 Nezdanitelné části základu daně

Bezúplatné plnění

Pan Lukáš Kohoutek daroval v roce 2022 3 x krev. Za jeden odběr krve si může svůj daňový základ snížit o 3.000 Kč. Dohromady si tedy může snížit základ daně o 9.000 Kč.

Úroky z úvěrů na bytové potřeby

Manželé Kohoutkovi uzavřeli smlouvu o hypotečním úvěru v únoru roku 2022. Úvěry na bydlení od roku 2021 snižují ZD do výše 150.000 Kč. Protože smlouvu uzavřeli až v únoru 2022 mohou si uplatnit jen do výše 137.500 Kč. Úroky manželů Kohoutkových činí 60.589 Kč. Pan Kohoutek si je tedy může uplatnit v plné výši.

Penzijní pojištění

Pan Lukáš Kohoutek si každý měsíc odvádí částku 1.500 Kč na penzijní pojištění. Za rok tato částka vychází na 18.000 Kč.

Členský příspěvek

U členského příspěvku je daná maximální hranice pro jeho uplatnění a to do 1,5 % zdanitelných příjmů ze závislé činnosti maximálně však do 3.000 Kč.

$$162\,560 * 0,015 = 2\,438 \text{ Kč}$$

Členský příspěvek byl placený odborové organizaci ve výši 2.700 Kč. Pan Kohoutek si tedy může uplatnit jen částku 2.438 Kč.

7.2.3 Slevy a daňové zvýhodnění

Paní Kohoutková měla příjmy, ze závislé činnosti ve výši 92.522 Kč a pobírala PPM ve výši 135.105 Kč. Tato skutečnost má za následek, že pan Kohoutek si na ni nemůže uplatnit slevu na manželku.

Tabulka 39 Přehled slev a daňových zvýhodnění pana Kohoutka pro rok 2022

Slevy/ Daňové zvýhodnění	Částka
Poplatník	30. 840 Kč
1. dítě	15.204 Kč

7.3 Sociální pojištění

Paní Hana Kohoutková měla příjmy ze závislé činnosti ve výši 92.255 Kč. Za tyto příjmy bylo odvedeno sociální pojištění. Průměrná měsíční mzda činila 26.359 Kč.

Tabulka 40 Výše měsíční platby sociálního pojištění paní Kohoutkové v roce 2022

Příjmy z § 6	26.359 Kč
Zaměstnanec	1.714 Kč
Zaměstnavatel	6.538 Kč

Pan Lukáš Kohoutek měl příjmy z § 6 – Příjmy ze závislé činnosti, které v úhrnu činily 162.560 Kč. Průměrná mzda za měsíc činila 17.576 Kč. Z těchto příjmů bylo odvedeno sociální pojištění.

Tabulka 41 Výše měsíční platby sociálního pojištění pana Kohoutka v roce 2022

Příjmy z § 6		17.576 Kč
Zaměstnanec		1.143 Kč
Zaměstnavatel		4.359 Kč

7.4 Zdravotní pojištění

Paní Haně Kohoutkové v měsících pobírání PPM a rodičovského příspěvku, tedy od dubna do konce roku 2022, platí zdravotní pojištění stát. Za měsíce leden, únor, březen a část dubna 2022 musela odvést zdravotní pojištění v rámci své mzdy, která průměrně činila 26.359 Kč. Dohromady měla paní Hana Kohoutková příjmy ze závislé činnosti ve výši 92.255 Kč.

Tabulka 42 Výše měsíční platby zdravotního pojištění paní Kohoutkové v roce 2022

Příjmy z § 6		26.359 Kč
Zaměstnanec		1.187 Kč
Zaměstnavatel		2.373 Kč

Pan Lukáš Kohoutek byl zaměstnaný na hlavní pracovní poměr, z kterého mu vyplynuly příjmy ze závislé činnosti. V měsících říjen, listopad a část prosince mu, ani jeho zaměstnavateli, z těchto příjmů nevyplývala povinnost odvést zdravotní pojištění, protože byl práce neschopný. V zbylé části prosince a ostatních měsících roku 2022, měl průměrnou mzdu 17.576 Kč a v úhrnu jeho příjmy dosáhly výše 162.560 Kč, za které bylo odvedeno zdravotní pojistné, jeho zdravotní pojišťovně.

Tabulka 43 Výše měsíční platby zdravotního pojištění pana Kohoutka v roce 2022

Příjmy z § 6		17.576 Kč
Zaměstnanec		791 Kč
Zaměstnavatel		1.582 Kč

7.5 Výpočet daně s použitím optimalizačních nástrojů, doporučením k jejich zlepšení a celkovým zhodnocením optimalizace

Paní Hana Kohoutková nevěděla, že musí zažádat svého zaměstnavatele o roční zúčtování daně. Proto ji doporučuji si o něj požádat nebo si daňové přiznání podat sama, protože nepracovala celý rok, a tak sleva na poplatníka nebyla v plné výši využita. Z toho plyne, že jí vrátí přeplatek ve výši jejich odvodů daně, tedy 6.195 Kč.

Za Paní Kohoutkovou bylo v roce 2022 odvedeno sociální pojistné v celkové výši 28.882 Kč a zdravotní pojistné ve výši 12.460 Kč.

Tabulka 44 Daňové přiznání paní Kohoutkové s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022

Položka	Částka v Kč
Dílčí základ daně § 6	92.522
Základ daně	92.522
Nezdanitelné části ZD	0
Upravený ZD	92.522
Upravený ZD zaokrouhlený na 100 Kč dolů	92.500
Daň	13.875
Slevy na dani	30.840
- Poplatník	30.840
Daň po slevách	0
Daňová povinnost	0
Zaplacené zálohy na daň	6.195
Přeplatek daně	6.195

Pan Lukáš Kohoutek ukázkově využívá nezdanitelných základů daně. Jediné upozornění bych měla k členským příspěvkům, které si nemůže uplatnit v plné výši, proto mu doporučuji si tento příspěvek lépe spočítat. Kdyby měl pan Kohoutek v úmyslu si zvyšovat

penzijní spoření doporučuji zvýšit si ho nanejvýš na 2.000 Kč za měsíc, využil by tak tohoto zvýhodnění na 100 %. Dále bych panu Kohoutkovi doporučila využít otcovskou dovolenou na kterou má jako plátce nemocenského pojištění nárok.

Protože jsou manželé sezdaní od roku 2022 doporučuji jim si v příštích letech, tedy alespoň v těch, co je paní Kohoutková na rodičovské dovolené, hlídat příjmy z případných brigád nebo třeba další PPM, která by paní Kohoutkové byla přiznána, kvůli využití slevy na manželku. Tyto příjmy může mít do výše 68.000 Kč.

Tabulka 45 Daňové priznání pana Kohoutka s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022

Položka	Částka v Kč
Dílčí základ daně § 6	162.560
Základ daně	162.560
Nezdanitelné části ZD	90.027
- Bezúplatné plnění	9.000
- Úroky z úvěrů na bytové potřeby	60.589
- Penzijní pojištění	18.000
- Členský příspěvek	2.438
Upravený ZD	72.533
Upravený ZD zaokrouhlený na 100 Kč dolů	72.500
Daň	10.875
Slevy na dani	30.840
- Poplatník	30.840
Daň po slevách	0
Daňové zvýhodnění	10.136
- 1. dítě	10.136
Daňový bonus	10.136
Zaplacené zálohy na daň	- 371
Přeplatek daně	9 765

Za pana Kohoutka byla v roce 2022 odvedena na sociálním pojištění částka 50.894 Kč a na zdravotním pojištění tato částka činila 21.951 Kč.

Rodině Kohoutkových dále doporučuji si zažádat o jednorázový příspěvek na dítě ve výši 5.000 Kč.

7.5.1 Otcovská

Průměrná mzda pana Kohoutka činí 17.576 Kč.

$$\text{Denní vyměřovací základ} = 17\,576 * 12 / 365$$

$$\text{Denní vyměřovací základ} = 578 \text{ Kč}$$

$$\text{Denní redukováný vyměřovací základ} = 578 * 70 \%$$

$$\text{Denní redukováný vyměřovací základ} = 405 \text{ Kč}$$

$$\text{Otcovská dávka} = 405 * 14$$

$$\text{Otcovská dávka} = 5.670 \text{ Kč}$$

Při využití otcovské dovolené v roce 2022 má pan Kohoutek nárok na 14. dní, které může strávit doma se svou rodinnou a za tuto dobu mu při jeho průměrné mzdě náleží dávka ve výši 5.670 Kč.

7.5.2 Jednorázový příspěvek na dítě

Paní Hana Kohoutková byla po celý rok 2021 zaměstnaná a měla průměrný plat 26.359 Kč za měsíc. Pan Kohoutek byl také celý rok 2021 zaměstnaný a jeho průměrná mzda za měsíc činila 17.576 Kč.

$$\text{Příjem rodiny} = (12 * 26\,359) + (12 * 17\,576)$$

$$\text{Příjem rodiny} = 527.220 \text{ Kč}$$

Rodina splňuje příjem do 1.000.000 Kč a splňuje také podmínku věku dítěte, které se narodilo v roce 2022. Rodina C má tedy nárok na dávku 5000 Kč.

7.5.3 Cash Flow rodiny C

Rodina C velmi dobře využívá nezdánitelné části základu daně a slev na dani. Při dalším použití dávek nemocenského pojištění a sociální podpory, by se jejich celkové daňové a finanční zatížení zoptimalizovalo o částku 26.630 Kč.

Tabulka 46 Celková částka optimalizace rodiny C

Položka	Částka
Otcovská	5.670 Kč
Jednorázový příspěvek na děti	5.000 Kč
Přeplatek daně paní Kohoutkové	6.195 Kč
Přeplatek daně pana Kohoutka	9.765 Kč
Celkem	26.630 Kč

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo optimalizovat daňového zatížení rodin s dětmi, včetně výpočtu jejich povinnosti vůči České správě sociálního zabezpečení a jejich zdravotním pojišťovnám.

V teoretické části byli pomocí literární rešerše postupně vysvětleny základní daňové pojmy, daň z příjmů fyzických osob a sociální systém České republiky, do kterého spadá sociální a zdravotní pojištění, s následnými nemocenskými a sociálními dávkami, které se zaměřovaly na rodiny především s malými dětmi, které by mohly tyto dávky využít.

V praktické části jsem podrobně charakterizovala 3 různé rodiny s dětmi. Jejich životní situace a příjmy byly poskládané podle reálných rodin a situací se kterými jsem se během své praxe setkala.

U všech těchto rodin a jejich členů jsem provedla analýzu jejich příjmů. U OSVČ jsem v dílčích základech daně z § 7 vypočítala variantu se skutečnými výdaji a variantu s použitím výdajů s procentem z příjmů. U pronajímatele jsem u příjmů z § 9 vypočítala dílčí základ daně, jak s použitím skutečných výdajů, tak s paušálními výdaji. Postupně jsem analyzovala všechny jejich nezdanitelné části základu daně a vypočítávala jejich minimální a maximální částky pro uplatnění. Analýza dále obsahuje výčet slev a daňových zvýhodnění, které rodiny mohou využít.

V další části těmto rodinám radím, na které sociální a nemocenské dávky mají nárok, v jaké výši a jak se tyto dávky dají vypočítat. Dále rodinám radím, jak efektivně využívat nezdanitelné části základu daně, slev a daňových zvýhodnění.

Poté členům rodiny vypočítávám jejich daňovou povinnost či daňový bonus, s použitím výdajů, které jsou pro ně nejlepší použít i s ohledem na příští zálohy na sociální a zdravotní pojištění a s použitím dalších optimalizačních nástrojů.

Na konci bakalářské práce finančně vyhodnocuji jejich daňovou a finanční optimalizaci, při použití nástrojů, které jim doporučuji.

Rodiny, které mé doporučení využily, snížily svou daňovou povinnost, ba dokonce od státu získali přeplatky na dani a pomocí nemocenských a sociálních dávek celkově zlepšily svou finanční situaci.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BERÁNEK, Petr. *Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ a další poplatníky s dílčím základem v §7*. Olomouc: ANAG, 2021, 311s. ISBN 978-80-7554-318-9.

BERNARDI, Luigi, Mark W. S. CHANDLER a Luca GANDULLIA. *Tax systems and tax reforms in new EU members*. London: Routledge, Taylor & Francis Group, 2017, 258 s. ISBN 978-0-415-65433-3.

Daň z příjmů fyzických osob. *Iucto.cz* [online]. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.iucto.cz/ucetni-tipy/dan-z-prijmu/dan-z-prijmu-fyzicky-ch-osob/>

Datové schránky. *Businessinfo.cz* [online]. 31.08.2021 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.businessinfo.cz/clanky/vsem-osvc-bez-vyjimky-budou-od-ledna-2023-zrizeny-datove-schranky/>

Dohoda o provedení práce a dohoda o pracovní činnosti v roce 2022. *Neotax.eu* [online]. 16. 11. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://neotax.eu/cs/blog/dohoda-o-provedeni-prace-a-dohoda-o-pracovni-cinnosti-v-roce-2022>

FUSKOVÁ, Dana. Sociální zabezpečení ČR 2023. *Bezplatnapravniporadna.cz* [online]. 28. červenec 2019 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.bezplatnapravniporadna.cz/ruzne/socialni-zabezpeceni/38860-socialni-zabezpeceni-cr-2021-schema-davkoveho-systemu.html>

HNÁTEK, Miloslav. *Zcela legální daňové triky 2023: pro podnikatele, svobodná povolání, pronajímatele, zaměstnance, studenty, seniory: více vědět, více získat*. 7. vydání. Praha: ESAP, 2023, 267 s. ISBN 978-80-907398-8-8.

HOVORKA, Jiří. Otcovská dovolená. *Peníze.cz* [online]. 28. 12. 2021 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.penize.cz/rodicovsky-prispevek/430641-otcovska-dovolena-2022-kdo-ma-narok-a-kolik-dostane>

Kalkulačka paušální daně 2022. *Moneta.cz* [online]. [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.moneta.cz/kalkulacky/kalkulacka-pausalni-dan>

KLIMEŠOVÁ, Ludmila. *Daňová optimalizace*. 2. aktualizované vydání. Praha: Ústav práva a právní vědy, 2018, 248 s. ISBN 978-80-87974-17-9.

KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018, 272 s. ISBN 978-80-7598-165-3.

MACHÁČEK, Ivan. Bytové potřeby a odpočet úroků z hypotečních úvěrů. *Daně pro lidi* [online]. 23.11.2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.daneprolidi.cz/aktualita/bytove-potreby-a-odpocet-uroku-z-hypotecnich-uveru-ak.htm>

MACHÁČEK, Ivan. *Fyzické osoby a daň z příjmů*. 4., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, 376 s. ISBN 978-80-7676-075-2.

MACHÁČEK, Ivan. *Optimalizace daně z příjmů fyzických osob: postupy, jak platit co nejnižší daň*. Olomouc: ANAG, 2019, 280 s. ISBN 978-80-7554-195-6.

MACHÁČEK, Ivan. *Zaměstnanecké benefity a daně*. 6. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, 257 s. ISBN 978-80-7676193-3.

MARKOVÁ, Hana. *Daňové zákony 2022: úplná znění platná k 1. 1. 2022*. Praha: Grada Publishing, 2022, 296 s. ISBN 978-80-271-3551-6.

Nemocenské pojištění. *MPSV* [online]. 2023 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/nemocenske-pojisteni>

Obecné informace. *Finanční správa* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pausalni-dan/obecne-informace>

Odečitatelné položky. *Měšec.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/odecitatelne-polozky-dary/>

Podnikatel OSVČ. *Finanční správa* [online]. 11. 1. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/podnikatel-osvc>

Pronajímatel. *Finanční správa* [online]. 11. 1. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/fyzicke-osoby/pronajimatel>

Přehled o příjmech a výdajích OSVČ za rok 2022. *ČSSZ* [online]. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://eportal.cssz.cz/web/portal/-/tiskopisy/osvc-2022>

Přehled o výši daňového základu OSVČ. *Vzpr.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.vzpr.cz/platci/formulare/prehled-o-vysi-danoveho-zakladu-osvc>

Přídavek na dítě. *Peníze.cz* [online]. 24. 3. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.uradprace.cz/web/cz/pridavek-na-dite>

Příjmy osvobozené od daně. *Měšec.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/danovy-portal/dan-z-prijmu/prijmy-osvobozene-od-dane/>

Příspěvky na dítě. *Kalkulacka.org* [online]. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: https://kalkulacka.org/prispevky-na-dite-kalkulacka-2018/?fbclid=IwAR09o1V_yxpkWLATDip8iAKnhLBS_62KnonxhzZJk_nj3R2jwueaUxr v8nc

PTÁČKOVÁ, MÍSAŘOVÁ, Petra a Milena OTAVOVÁ. *Daň z příjmů srozumitelně*. 2. aktualizované vydání. Ostrava: Key Publishing, 2018, 168 s. ISBN 978-80-7418-295-2.

Rodičovský příspěvek. *MPSV* [online]. 17. 12. 2019 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/web/cz/rodicovsky-prispevek>

SOLITEA, A.S. Druhy daní přehledně pro rok 2022. *Money.cz* [online]. 08. 08. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/druhy-dani-prehledne-jak-se-deli-a-kolik-jich-musite-platit/>

SOLITEA, A.S. Kdo musí podávat daňové priznání. *Money.cz* [online]. 02. 03. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/zamestnanci-studenti-matky-i- Duchodci-musi-sam-podat-danove-priznani/>

SOLITEA, A.S. Minimální zálohy a paušální daň v roce 2022. *Money.cz* [online]. 11. 04. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/minimalni-zalohy-a-pausalni-dan-v-roce-2022-osvc-si-rekordne-priplati/>

stránky čssz

ŠIROKÝ, Jan. *Základy daňové teorie s praktickými příklady*. 2., aktualizované vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, 128 s. ISBN 978-80-7552-315-0.

VANČUROVÁ, Alena, Lenka LÁCHOVÁ a Hana ZÍDKOVÁ. *Daňový systém ČR 2020*. Praha: Wolters Kluwer, 2020, 408 s. ISBN 978-80-7598-887-4.

VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů* [online]. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021 [cit. 2023-04-08]. ISBN 978-80-7676-237-4. Dostupné z: <https://www.bookport.cz/e-kniha/zdaneni-osobnich-prijmu-3-vydani-1237788/>

WEISS, Tomáš. Přehledně. *MFČR* [online]. 20. 12. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.mfcr.cz/cs/aktualne/tiskove-zpravy/2022/prehledne-jake-nejen-danove-novinky-prin-49729>

Zákon č. 187/2006 Sb.: Zákon o nemocenském pojištění. *Zakonyprolidi.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-187>

Zákon č. 262/2006 Sb.: Zákoník práce. *Zakonyprolidi.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2006-262>

Zákon č. 435/2004 Sb.: Zákon o zaměstnanosti. *Zakonyprolidi.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-435>

Zákon č. 48/1997 Sb.: Zákon o veřejném zdravotním pojištění a o změně a doplnění některých souvisejících zákonů. *Zakonyprolidi.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-48>

Zákon č. 586/1992 Sb.: Zákon České národní rady o daních z příjmů. *Zakonyprolidi.cz* [online]. 2023 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>

ZILVAR, Tomáš. Samoplátci zdravotního pojištění. *Měšec.cz* [online]. 11. 11. 2021 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://www.mesec.cz/clanky/samoplatci-zdravotniho-pojisteni-si-od-roku-2022-zase-priplati/>

ZRALÝ, Zdeněk. Daňová ztráta. *Money.cz* [online]. 11. 02. 2022 [cit. 2023-05-10]. Dostupné z: <https://money.cz/novinky-a-tipy/dane/jak-a-kdy-lze-zpetne-uplatnit-danovou-ztratu-fyzickych-a-pravnicky-ch-osob/>

Životní a existenční minimum. *MPSV* [online]. 2023 [cit. 2023-05-11]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/zivotni-a-existencni-minimum>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

§	Paragraf
Č.	Číslo
ČR	Česká republika
ČSSZ	Česká správa sociálního zabezpečení
DPČ	Dohoda o pracovní činnosti
DPFO	Daň z příjmů fyzických osob
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPP	Dohoda o provedení práce
DZ	Daňový základ
DZD	Dílčí základ daně
FO	Fyzická osoba
Min.	Minimální
MPSV	Ministerstvo práce a sociálních věcí
OSSZ	Okresní správa sociálního zabezpečení
OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
PO	Právnícká osoba
PPM	Peněžitá pomoc v mateřství
PZDP	Poslední známá daňová povinnost
Sb.	Sbírka
SP	Sociální pojištění
Tis.	Tisíc
ÚP	Úřad práce
VM	Vyměřovací základ
VZP	Všeobecná zdravotní pojišťovna
ZD	Základ daně

ZDP	Zákon o daních z příjmu
ZP	Zdravotní pojištění
ZTP/P	Zvlášť těžké postižení s průvodcem

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Daňová soustava (vlastní zpracování, dle Solitea, a.s., © 2022)	14
Obrázek 2 Měsíční záloha na paušální daň, podle pásem pro rok 2023 (Finanční správa, © 2023)	22
Obrázek 3 Účely, na které lze poskytnout odčitatelný dar (Vančurová, 2021, s. 1074, 1075)	25
Obrázek 5 Systém sociálního pojištění ČR (vlastní zpracování, dle Fusková, © 2019)	34
Obrázek 6 Rozdělení platby sociálního pojistného (vlastní zpracování, dle Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 21)	34

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Uplatnění sazby daně v rámci ročního základu daně, platný pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle Macháček, 2021, s. 20).....	16
Tabulka 2 Zdanění DPP pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle neotax.eu, © 2022).....	18
Tabulka 3 Zdanění DPČ pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle neotax.eu, © 2023).....	18
Tabulka 4 Paušální výdaje pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle Marková, 2022).....	20
Tabulka 5 Rozpis plateb, při využívání paušální daně pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle money.cz).....	21
Tabulka 6 Přehled nezdanitelných základů daně pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle zákona č. 586/1992 Sb.).....	27
Tabulka 7 Přehled slev a daňových zvýhodnění pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle zákona č. 586/1992 Sb.).....	31
Tabulka 8 Schéma výpočtu daně z příjmů fyzických osob (vlastní zpracování, dle Vančurové, Láchové a Zídkové).....	32
Tabulka 9 Povinnost placení záloh na dani z příjmů (vlastní zpracování, dle zákona 586/1992 Sb.).....	33
Tabulka 10 Procentuální přerozdělení SP (vlastní zpracování, dle ČSSZ, © 2023).....	35
Tabulka 11 Procentuální přerozdělení SP – OSVČ (vlastní zpracování, dle ČSSZ, © 2023).....	36
Tabulka 12 Procentuální přehled zdravotního pojištění (vlastní zpracování, dle Ptáčková, Mísařová a Otavová, 2018, s. 22).....	37
Tabulka 13 Výše příspěvku na dítě pro rok 2022 (vlastní zpracování, dle kalkulačka.org).....	40
Tabulka 14 Příjmy pana Adámka v r. 2022.....	44
Tabulka 15 Výdaje pana Adámka v r. 2022.....	44
Tabulka 16 Přehled slev a daňových zvýhodnění pana Adámka pro rok 2022.....	46
Tabulka 21 Výpočet měsíční zálohy na sociální pojištění pana Adámka pro rok 2023.....	46
Tabulka 27 Výpočet měsíční zálohy na zdravotní pojištění pana Adámka, pro rok 2023 ..	47
Tabulka 33 Daňové priznání pana Adámka s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022.....	49
Tabulka 34 Výpočet nároku na porodné - Rodina A.....	50
Tabulka 35 Výpočet nároku na příspěvek na děti pro 1. čtvrtletí roku 2022 – Rodina A...	51
Tabulka 36 Výpočet nároku na příspěvek na děti pro 2. čtvrtletí roku 2022 – Rodina A...	52
Tabulka 37 Výpočet nároku na příspěvek na děti pro 3. čtvrtletí roku 2022 – Rodina A...	52
Tabulka 38 Výpočet nároku na příspěvek na děti pro 4. čtvrtletí roku 2022 – Rodina A...	53
Tabulka 39 Celková částka optimalizace rodiny A.....	54
Tabulka 17 Příjmy paní Hrnčířové v r. 2022.....	56
Tabulka 18 Výdaje paní Hrnčířové v r. 2022.....	56

Tabulka 19 Přehled slev a daňových zvýhodnění rodiny Hrnčírů pro rok 2022	58
Tabulka 22 Výpočet měsíční zálohy na sociální pojištění paní Hrnčířové, pro rok 2023 ...	58
Tabulka 23 Výše měsíční platby sociálního pojištění pana Hrnčíře v roce 2022	59
Tabulka 24 Výše měsíční platby sociálního pojištění pana Jakoubka v roce 2022	59
Tabulka 28 Výpočet měsíční zálohy na zdravotní pojištění paní Hrnčířové, pro rok 2023	60
Tabulka 29 Výše měsíční platby zdravotního pojištění pana Hrnčíře v roce 2022	60
Tabulka 30 Výše měsíční platby zdravotního pojištění pana Ivana Jakoubka v roce 2022	61
Tabulka 41 Daňové přiznání paní Hrnčířové s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022	62
Tabulka 42 Daňové přiznání pana Hrnčíře s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022	63
Tabulka 43 Daňové přiznání pana Ivana Jakoubka s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022	64
Tabulka 44 Celková částka optimalizace rodiny B	66
Tabulka 20 Přehled slev a daňových zvýhodnění pana Kohoutka pro rok 2022	69
Tabulka 25 Výše měsíční platby sociálního pojištění paní Kohoutkové v roce 2022	69
Tabulka 26 Výše měsíční platby sociálního pojištění pana Kohoutka v roce 2022	70
Tabulka 31 Výše měsíční platby zdravotního pojištění paní Kohoutkové v roce 2022	70
Tabulka 32 Výše měsíční platby zdravotního pojištění pana Kohoutka v roce 2022	70
Tabulka 45 Daňové přiznání paní Kohoutkové s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022	71
Tabulka 46 Daňové přiznání pana Kohoutka s použitím optimalizačních nástrojů za rok 2022	73
Tabulka 47 Celková částka optimalizace rodiny C	75